

Nr 4 A.

Godkänd av första kammaren den 17 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 4 A, och 169 samt memorial nr 142.)

Till Konungen.

I. Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 1 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* från och med år 1922 öka det ordinarie anslaget till departementschefen, nu 17,000 kronor, med 7,000 kronor till 24,000 kronor, *dels* besluta, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott, *dels* besluta, att vid ingången av januari månad 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmer fortfarande varit gällande, *dels* ock för sistnämnda ändamål å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 1:o) av sin skrivelse nr 2 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen dels från och med år 1922 höjt det ordinarie anslaget till *departementschefen*, nu 17,000 kronor, med 7,000 kronor till 24,000 kronor; dels beslutat, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott; dels beslutat, att vid ingången av januari månad 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmelser fortfarande varit gällande; dels ock för *sistnämnda ändamål* anvisat på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att dels godkänna följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	272,000 kronor
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	6,000 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst	26,000 »
Förslagsanslag 304,000 kronor;	

dels ock under riksstatsens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken departementet uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 304,000 kronor.

Under erinran om vad riksdagen under punkt 4 av sin skrivelse nr 2 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare i försvarsdepartementet på följande sätt:

Befattningshavare.	Avlönings- grad.
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet ...	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet ..	—
1 chef för lantförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 chef för sjöförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet.....	—

	Avlönings- grad.
6 kansliråd	B 20
6 förste kanslisekreterare	B 16
1 registrator	B 14
6 andre kanslisekreterare	B 13
1 kontorsskrivare, kvinnlig	C 5
2 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
3 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
2 expeditionsvakter	B 1
1 förste expeditionsvakt å lantförsvarets kommandoexpedition	B 3
1 förste expeditionsvakt å sjöförsvarets kommandoexpedition	B 3

dels godkänt följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	272,000 kronor;
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	6,000 » ;
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst	26,000 »
Förslagsanslag 304,000 kronor	

dels ock under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken departementet uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 304,000 kronor.

II. Lantförsvaret.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas angående löneroglering för personal vid armén, tillsvidare bland de ordinarie anslagen under fjärde huvudtiteln för arméförvaltningen beräkna ett förslagsanslag av 547,000 kronor.

Sedermora har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 8 april 1921 dagteknad proposition (nr 350), under återopande av det vid

propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att dels godkänna det vid berörda statsrådsprotokoll fogade förslag till stat för arméförvaltningen att tillämpas under år 1922, dels ock under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken arméförvaltningen upptagna ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 550,136 kronor.

Riksdagen får, under erinran om vad riksdagen under punkt 4:o) av sin skrivelse nr 2 A anfört, anmäla, att riksdagen dels godkänt det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 8 april 1921 fogade förslag till stat för arméförvaltningen att tillämpas under år 1922, dels ock under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken arméförvaltningen upptagna ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 550,136 kronor.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till förstärkning av arbetskrafterna i arméförvaltningen å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 50,300 kronor.

Under erinran om vad riksdagen under punkt 4:o) av sin skrivelse nr 2 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av arbetskrafterna i arméförvaltningen* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 50,300 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående löne-reglering för personal vid armén, tillsvidare beräkna ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. till 43,200,000 kronor.

I propositionen nr 350 har Eders Kungl. Maj:t sedermera under åberopande av det vid samma proposition fogade statsrådsprotokollet föreslagit riksdagen att

dels — med godkännande av de vid statsrådsprotokollet fogade förslagen till nya stater för generalitetet, generalstaben, artilleristaben, kommandantskapen, rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, remonteringsstyrelsen, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriskjutskolorna, krigsskolan, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, militärbefälet på Gottland, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karls-

borg och i Boden, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg (se Bil. 2—53), att tillämpas under år 1922 — öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 21,973,000 kronor med 20,464,000 kronor till 42,437,000 kronor,

dels medgiva, att under åren 1921 och 1922 må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, beredas fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt därav förtjänta, vid truppförbanden anställda beställningsmän med avlöning såsom furirer av andra klassen, vilka genomgått vederbörliga utbildningskurser och som eljest icke kunna komma i åtnjutande av sådan avlöning i följd därav, att endast beställningar av lägre grad av den kategori beställningsmän, de tillhöra, finnas i vederbörliga stater uppförda, allt under förutsättning att genom vakanser i manskapsbeställningarna å vederbörligt truppförbands stat inbesparas erforderliga medel för beredande av berörda avlöningsfyllnad;

dels ock medgiva, att från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. må, enligt Eders Kungl. Maj:ts beprövande, för tiden intill den 1 november 1921 utgå särskild ersättning till fast anställt underbefäl av manskapet, som från andra truppförband kommanderas till tjänstgöring vid Norrbottens regemente för utbildning av från andra inskrivningsområden än Norrbottens särskilt uttagna värnpliktiga.

På grund av den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna löneregleringen för arméns personal har anslaget beräknats på följande sätt:

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater för:			
Generalitetet, staber m. m.			
Generalitetet	337,560	—	
Generalstaben	545,020	—	
Artilleristaben	25,458	—	
Kommandantskapen	101,062	—	
Rallföringsbefälhavare med biträden	458,670	—	
Bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater	211,410	—	
Remonteringsstyrelsen	12,180	1,691,360	—
Undervisningsverken.			
Krigshögskolan	40,948	—	
Artilleri- och ingenjörhögskolan	44,988	—	
Ridskolan	48,121	—	
Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	47,279	—	
Artilleriskjutskolorna	14,944	—	
Krigsskolan	102,783	299,063	—

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
Truppförband m. m.			
<i>Infanteriet.</i>			
Svea livgarde	1,214,109	—	
Göta "	1,217,997	—	
Livregementets grenadjärer	838,530	—	
Första livgrenadjärregementet	820,804	—	
Andra "	820,804	—	
Västgöta regemente	820,804	—	
Karlskrona grenadjärregemente	792,022	—	
Upplands infanteriregemente	838,530	—	
Skaraborgs regemente	803,079	—	
Södermanlands "	820,804	—	
Kronobergs "	785,353	—	
Jönköpings "	803,079	—	
Dalregementet	838,530	—	
Hälsinge regemente	856,255	—	
Älvsborgs "	820,804	—	
Hallands "	820,804	—	
Bohusläns "	820,804	—	
Västmanlands "	856,255	—	
Norrbottnens "	882,550	—	
Västerbottnens "	838,530	—	
Kalmar "	785,353	—	
Värmlands "	838,530	—	
Jämtlands fältjägarregemente	838,530	—	
Norra Skånska infanteriregementet	803,079	—	
Södra "	820,804	—	
Vaxholms grenadjärregemente	843,120	—	
Militärbefälet på Gottland samt Gottlands infanteri- regemente	932,821	—	
Västernorrlands regemente	856,255	—	
		24,028,939	
<i>Kavalleriet.</i>			
Livgardet till häst	636,357	—	
Livregementets dragoner	636,357	—	
" husarer	603,087	—	
Smålands husarregemente	601,297	—	
Skånska husarregementet	1,137,980	—	
" dragonregementet	1,112,313	—	
Kronprinsens husarregemente	626,934	—	
Norrlands dragonregemente	626,934	—	
Norrbottnens kavallerikår	245,907	—	
Överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelnings- kavalleriregementena	60,060	—	
		6,287,226	
<i>Artilleriet.</i>			
Svea artilleriregemente	1,017,540	—	
Göta "	995,673	—	

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
Vendes artilleriregemente	1,085,856	—	
Norrlands "	1,017,256	—	
Upplands "	976,770	—	
Smålands "	938,964	—	
Gottlands artillerikår	330,606	—	
Bodens artilleriregemente	799,173	—	
Positionsartilleriregementet	620,442	—	
Karlsborgs artillerikår	349,609	—	
Artilleriets fabriker och tyganstalter	702,470	8,834,359	
<i>Fortifikationen och ingenjörtrupperna.</i>			
Officerare och underofficerare med vederlikar vid fortifikationen	2,032,766	—	
Svea ingenjörkår	237,264	—	
Göta "	121,712	—	
Bodens "	147,348	—	
Norrlands "	188,868	—	
Fälttelegrafkåren	323,544	3,051,502	
<i>Trängen.</i>			
Officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen	885,991	—	
Svea trängkår	123,120	—	
Göta "	135,777	—	
Norrlands "	127,890	—	
Skånska trängkåren	120,304	—	
Västmanlands trängkår	147,268	—	
Östgöta "	138,946	1,679,296	
<i>Intendenturen.</i>			
Intendenturkåren	—	1,416,604	
<i>Garnisonssjukhusen m. m.</i>			
Garnisonssjukhuset i Stockholm	131,078	—	
" å Karlsborg	6,350	—	
" i Boden	17,830	—	
Arméns sjuksköterskekår	55,440	210,698	
<i>Polispersonalen.</i>			
Polispersonalen i Boden och Karlsborg	—	124,878	47,623,925
B. Kallortstillägg, förslagsvis	—	—	66,000
C. Ekiperingshjälp			
å 1,000 kronor till förslagsvis 60 officerare m. fl.	—	60,000	
å 600 kronor till förslagsvis 90 underofficerare m. fl.	—	54,000	114,000

	Kronor.		Kronor.		Summa kronor.	
D. Arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa infanteritruppförband	—	—	—	—	5,000	—
E. Särskild ersättning å 50 öre pr dag åt sergeanter, kommanderade såsom biträden hos regementsintendenter, förslagsvis	—	—	—	—	11,497	50
F. Hyresbidrag å 225 kronor åt förslagsvis 200 furirer	—	—	—	—	45,000	—
G. Anställningspenning för förslagsvis $\frac{1}{3}$ av antalet menige volontärer	—	—	—	—	150,000	—
H. Dagavlöning åt indelt manskap:						
<i>Infanteriet.</i>						
Korpraler i förslagsvis 10,262 dagar å 0.90 krona	9,235	80				
Vice korpraler, beställningsmän och menige i förslagsvis 92,136 dagar å 0.60 krona	55,281	60	64,517	40		
<i>Kavalleriet.</i>						
Vice korpraler, beställningsmän och menige i förslagsvis 3,300 dagar å 0.60 krona	—	—	1,980	—	66,497	40
I. Kostnader för musikelever vid infanteriet:						
2 regementen å 600 kronor	—	—	1,200	—		
26 " " 300 "	—	—	7,800	—	9,000	—
J. Ersättning åt vissa löntagare i följd av arméns omorganisation	—	—	—	—	898	—
K. Gottgörelse för tjänstehästar	—	—	—	—	393,265	—
L. Vissa arvoden m. m.	—	—	—	—	840,812	78
M. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av furage- och sjukvårdsuppbördsman samt köksföreståndarebefattningar ävensom för anställande tillfälligtvis av maskinister, eldare, kokerskor, kokerskebiträden, tillsyningsmän m. fl. och för ändring i utgående arvoden, förslagsvis	—	—	—	—	12,000	—
Summa kronor	—	—	—	—	49,337,895	68

I fråga om de i vederbörliga stater upptagna avlöningarna hava, utöver vad som betingas av lönereglerngens genomförande, följande förändringar föreslagits:

Å ridskolans stat har posten till stallbetjänte höjts från 9,900 kronor till 13,125 kronor.

För ett skrivbiträde, tillika köksföreståndare, har i infanteriskjut-skolans stat upptagits en med 300 kronor förhöjd avlöning.

Å intendenturkårens stat har uppförts en förplägnadsanstalten i Östersund avsedd förvaltarbeställning, varjämte en å samma stat befintlig vaktmästarbeställning indragits.

En å staten för garnisonssjukhuset i Stockholm hittills upptagen post å 3,000 kronor till specialundersökningar har ansetts kunna ur staten uteslutas.

Å staten för garnisonssjukhuset i Boden hava nyuppförts en över-sköterskebefattning samt en befattning såsom automobilförare.

Ytterligare tre sjuksköterskor hava ansetts böra uppföras å staten för arméns sjuksköterskekår.

Därjämte hava vissa ändringar i staterna vidtagits i anslutning till 1914 års härordningsbeslut.

Under avlöningsanslaget hava, såsom framgår av ovanstående tablå, beräknats kostnader för *kallortstillägg*, *ekiperingshjälp*, *hyresbidrag åt vissa furirer* och *anställningspenningar* i enlighet med det framlagda löneregleringsförslaget.

Under posten kostnader för *musikelever vid infanteriet* hava med 100 kronor förhöjda belopp beräknats för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementen.

I fråga om utgående *arvoden* hava en del smärre förändringar föreslagits, varjämte arvodena i allmänhet i samband med löneregleringen ansetts böra förhöjas.

Slutligen hava av Eders Kungl. Maj:t föreslagits vissa åtgärder för manskapsrekryteringens befrämjande ävensom att särskild ersättning skall utgå under viss tjänstgöring vid Norrbottens regemente.

Beträffande de å staterna upptagna befattningarna har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran än att antalet av de å staten för arméns sjuksköterskekår upptagna sjuksköterskorna bör kunna minskas med en, då någon röntgensköterska vid Västernorrlands regementes sjukhus i enlighet med riksdagens beslut i fråga om sjukhusets organisation icke erfordras.

Vad därefter angår frågan om fastställande av de särskilda staterna har det icke varit riksdagen möjligt att exakt beräkna varje stats slutsumma, sådan densamma skulle bliva på grund av riksdagens beslut rörande löneregleringen för arméns och marinens personal. Riksdagen har därför ansett sig böra fastställa staterna i överensstämmelse med departementschefens förslag, dock med iakttagande av att de ändringar,

som påkallas av riksdagens nyss angivna beslut, överlämnas åt Eders Kungl. Maj:t.

I enlighet med vad riksdagen i skrivelsen nr 351 anført och här ovan uttalat bör den av Eders Kungl. Maj:t angivna kostnadsberäkningen, upptagande ett belopp av 49,246,980 kronor, kunna minskas med följande belopp:

Avlöning till det fast anställda manskapet c:a	kronor 1,679,556: —
» » officerare, underofficerare och civil- militär personal c:a	» 1,778,783: —
Ekiperingshjälp	» 114,000: —
Vissa arvoden	» 21,600: —
Avlöning till en sjuksköterska	» 930: —
	Summa kronor 3,594,869: —

Då anslagsbehovet ansetts kunna minskas med 12 procent på grund av under året inträffande vakanser, bör under avlöningsanslaget anvisas [49,246,980 — 3,594,869 — $\frac{12}{100}$ (49,246,980 — 3,594,869) — 900,000 =] 39,273,857 kronor, eller i avrundat tal 39,273,000 kronor.

På grund av vad riksdagen sålunda anført, har riksdagen dels — med bemyndigande för Eders Kungl. Maj:t att med iakttagande av vad ovan anförts rörande erforderliga ändringar i staterna samt i övrigt i överensstämmelse med i statsrådsprotokollet intagna förslagsstater fastställa nya stater för generalitetet, generalstaben, artilleristaben, kommandantskapen, rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, remonteringsstyrelsen, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriskjutskolorna, krigsskolan, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, militärbefälet på Gottland, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg, att tillämpas under år 1922 — ökat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 21,973,000 kronor, med 17,300,000 kronor till 39,273,000 kronor; dels medgivit, att under åren 1921 och 1922 må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, beredas fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt därav förtjänta, vid truppförbanden anställda beställningsmän med av-

löning såsom furirer av andra klassen, vilka genomgått vederbörliga utbildningskurser och som eljest icke kunna komma i åtnjutande av sådan avlöning i följd därav, att endast beställningar av lägre grad av den kategori beställningsmän, de tillhöra, finnas i vederbörliga stater uppförda, allt under förutsättning att genom vakanser i manskapsbeställningarna å vederbörligt truppförbands stat inbesparas erforderliga medel för beredande av berörda avlöningssyftnad;

dels ock medgivit, att från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. må, enligt Eders Kungl. Maj:ts beprövande, för tiden intill den 1 november 1921 utgå särskild ersättning till fast anställt underbefäl av manskapet, som från andra truppförband kommanderas till tjänstgöring vid Norrbottens regemente för utbildning av från andra inskrivningsområden än Norrbottens särskilt uttagna värnpliktiga.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående löne-reglering för personal vid armén, tillsvidare under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, beräkna ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg till 78,800 kronor.

I propositionen nr 350 har Eders Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att ur riksstaten utesluta det under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, uppförda ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg.

Ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg är i riksstaten för år 1921 upptaget med 116,000 kronor.

Efter genomförandet av den av innevarande års riksdag beslutade löne-regleringen för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk, varigenom ifrågavarande avlöningsform för dessa befattningshavares vidkommande ersatts av systemet med uppflyttning från lägre till högre löneklass, erfordras anslaget till ålderstillägg icke vidare efter utgången av 1921. Skulle undantagsvis någon befattningshavare komma att kvarstå å äldre stat, skulle honom tillkommande ålderstillägg bestridas från vederbörligt avlöningsanslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ur riksstaten uteslutit det under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, uppförda ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg.

7:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 7) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finans-ärenden den 7 januari 1921 angivna grunder, av *extra lönetillägg* åt vissa betjante, som åtnjuta avlöning från fjärde huvudtitelns medel, å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 125 kronor.

8:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 8) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för beredande av *ökade arvoden åt lärarpersonalen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,300 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att för utbetalande av tillägg till dagavlönning åt indelt manskap under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 96,600 kronor.

Med ändring av förenämnda anslagsäskande har Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 350 föreslagit riksdagen att för ifrågavarande ändamål å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 115,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål är i riksstaten för år 1921 uppfört ett förslagsanslag av 96,600 kronor.

Det nu äskade anslaget är beräknat efter 2 kronor 50 öre för man och dag under 23,000 tjänstgöringsdagar för korpraler, vicekorpraler och beställningsmän samt 23,000 dagar för meniga.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för utbetalande av *tillägg till dagavlönning åt indelt manskap* under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 115,000 kronor.

10:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 10) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för tilldelande av *mötesbidrag* åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående löneroglering för personal vid armén, tillsvidare under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, beräkna ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader till 614,350 kronor.

I propositionen nr 350 har Eders Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att minska det under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, uppförda ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 810,950 kronor, med 196,600 kronor till 614,350 kronor.

Reservationsanslaget till rekryteringskostnader är i riksstaten för innevarande år upptaget med ett belopp av 810,950 kronor.

Häruti ingå följande anslagstitlar, nämligen:

- I. Rekryteringsmedel;
- II. Anställnings- och avskedspremier; samt
- III. Civilanställning.

Beträffande det under titel I, Rekryteringsmedel, nu uppförda beloppet 430,350 kronor har Eders Kungl. Maj:t ansett, att detsamma bör, med hänsyn till den s. k. legans borttagande i samband med löneregleringen för manskapet, kunna nedsättas med 100,000 kronor till 330,350 kronor.

Titel II, Avskedspremier, är för innevarande år upptagen med 360,600 kronor. Då de från denna titel utgående anställningspremierna bortfalla i samband med förenämnda lönereglering har Eders Kungl. Maj:t ansett, att titeln bör upptagas med 264,000 kronor.

I fråga om titel III, Civilanställning, har Eders Kungl. Maj:t ansett, att densamma bör upptagas med oförändrat belopp, 20,000 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle alltså anslaget till rekryteringskostnader för år 1922 beräknas på följande sätt:

Titel I. Rekryteringsmedel.....	kronor 330,350: —
Titel II. Avskedspremier	» 264,000: —
Titel III. Civilanställning	» 20,000: —
	Summa kronor 614,350: —

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att anslagsposten Rekryteringsmedel synes kunna nedsättas till 300,000 kronor. Anslaget i sin helhet skulle härigenom komma att uppgå till 584,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat det under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, uppförda ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 810,950 kronor, med 226,950 kronor till 584,000 kronor.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att öka ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 482,300 kronor, med 30,000 kronor, till 512,300 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förhöjningen av ifrågasvarande anslag är avsedd för gäldande av pensioner åt personal å reservstat.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 482,300 kronor, med 30,000 kronor, till 512,300 kronor.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13), att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående löne-reglering för personal vid armén, tillsvidare beräkna ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat till oförändrat belopp, 360,000 kronor.

I propositionen nr 350 har Eders Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen dels i riksstaten för år 1922 under fjärde huvudtiteln uppföra ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat med oförändrat belopp, 360,000 kronor, dels ock medgiva, att anslaget till arméns personal över stat må tagas i anspråk för utbetalande till de officerare och underofficerare, som under åren 1921 och 1922 inom reserven erhålla sin första officers- eller underofficersanställning, av tillfällig förhöjning uti den enligt förordningen den 15 november 1912 angående arméns reserver av befäl och civilmilitär personal medgivna ekiperingshjälpen med 100 procent av de i nämnda författning angivna belopp.

Från anslaget till personal över stat bestridas kostnaderna för, bland annat, ekiperingshjälp åt sådana officerare och underofficerare, vilka inom reserven erhållit sin första officers- eller underofficersanställning. Enligt § 16 mom. 2 i förordningen den 15 november 1912 angående arméns reserver av befäl och civilmilitär personal utgår ekiperingshjälpen med 500 kronor till officer och 300 kronor till underofficer och utbetalas vid första utnämning, dock först sedan föreskrivna persedlar blivit behörigen anskaffade.

Den föreslagna förhöjningen av ekiperingshjälpen har av Eders Kungl. Maj:t angivits draga en ökad kostnad av 58,500 kronor. Någon höjning av anslaget har dock icke ansetts erforderlig av denna orsak.

Riksdagen får erinra om att innevarande års riksdag anvisat medel till motsvarande förhöjning av den till reservpersonal vid marinen för år 1921 utgående beklädnadshjälpen, samt att genom riksdagens beslut i fråga om löne-reglering för arméns reservpersonal en ökning av utgifterna å anslaget kommer att ske. Då emellertid under de senaste åren anslagsbeloppet överstigit utgifterna under anslaget, lär någon höjning av anslaget av sistnämnda orsak icke behöva ske.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels i riksstaten för år 1922 under fjärde huvudtiteln uppfört ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat med oförändrat belopp, 360,000 kronor, dels ock medgivit, att anslaget till arméns personal över stat må tagas i anspråk för utbetalande till de officerare och underofficerare, som under åren 1921 och 1922 inom reserven erhålla sin första officers- eller underofficersanställning, av tillfällig förhöjning uti den enligt förordningen den 15

november 1912 angående arméns reserver av befäl och civilmilitär personal medgivna ekiperingshjälpen med 100 procent av de i nämnda författning angivna belopp.

14:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 279) anmält, har riksdagen i riksstaten för år 1922 under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, uppfört ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar med 450,000 kronor.

15:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 279) anmält, har riksdagen å extra stat för år 1922 under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, till *höjning av dagtraktamenten* anvisat ett förslagsanslag av 550,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) dels att i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningarnämndernas ordförande, förslagsanslag», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 100,000 kronor.

Enligt § 8 av lagen den 2 juli 1915 angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) äger ordförande i hästuttagningarnämnd av statsmedel tillgodonjuta dels gottgörelse för de honom genom uppdraget åsamkade kostnader, såsom skrivmaterialier, postporto och skrivvarhjälp, dels traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar, dels ock resekostnadsersättning med lega för skjuts efter en häst eller för båtskjuts eller avgift för plats i andra klassens vagn å järnväg eller för salongsplats å ångfartyg.

Härav föranledda kostnader bestredos under åren 1918 och 1919 från anslaget till de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning och efter den nya uppställningen av fjärde huvudtiteln från de under anslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader uppförda medel till inskrivnings- och mönstringskostnader. I likhet med arméförvaltningen har departementschefen ansett, att här ifrågavarande utgifter böra bestridas av ett särskilt ordinarie anslag av förslagsanslags natur.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels i riksstaten uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningarnämndernas ordförande, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 100,000 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående löne reglering för personal vid armén, tillsvidare under fjärde huvudtiteln, avd.

Lantförsvaret, beräkna ordinarie förslagsanslaget till flyttningssersättning till oförändrat belopp, 100,000 kronor.

Uti propositionen nr 350 har Eders Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att öka det under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, uppförda ordinarie förslagsanslaget till flyttningssersättning, nu 100,000 kronor, med 130,000 kronor till 230,000 kronor.

Den föreslagna höjningen av anslaget till flyttningssersättning från 100,000 kronor till 230,000 kronor är föranledd i huvudsak av de väsentligt höjda järnvägstaxorna. Härjämte inverkar den ifrågasatta utsträckningen utav förmånen av flyttningshjälp.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ökat det under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret, uppförda ordinarie förslagsanslaget till flyttningssersättning, nu 100,000 kronor, med 130,000 kronor till 230,000 kronor.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att minska ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 5,280,980 kronor, med 338,186 kronor till 4,942,794 kronor.

Med utgångspunkt från de kontingenter värnpliktiga, som under år 1919 varit tjänstgöringsskyldiga, har Eders Kungl. Maj:t angivit antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under år 1922 till 9,569,088. Därav borde 9,429,088 dagar upptagas med ett penningbidrag av 50 öre och 140,000 dagar med ett penningbidrag av 1 krona. I enlighet härmed borde enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag för penningbidrag under år 1922 beräknas ($9,429,088 \times 0,50 + 140,000 \times 1 =$) 4,854,544 kronor.

Med tillämpning av nyss angivna principer har Eders Kungl. Maj:t ansett, att penningtillskott skulle behöva för år 1922 utgå under 193,000 dagar med 25 öre och under 80,000 dagar med 50 öre. För penningtillskott under år 1922 borde alltså enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag upptagas ett belopp av ($193,000 \times 0,25 + 80,000 \times 0,50 =$) 88,250 kronor.

I enlighet med det beslut, som fattats av innevarande års riksdag rörande utbildningstiden för 1921 års klass, bör antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga, i vad avser första tjänstgöring och repetitionsövningar, under år 1922 beräknas till 7,863,148 (se bil. A vid statsutskottets utlåtande nr 4 A). Samtliga dessa dagar böra upptagas med ett penningbidrag av 50 öre. Penningtillskott bör beräknas efter 25 öre under 193,000 dagar och efter 50 öre under 80,000 dagar.

Med utgångspunkt från vad sålunda angivits, kan förevarande anslag beräknas på följande sätt:

Penningbidrag efter 50 öre om dagen	3,931,574 kronor
Penningtillskott » 25 » » »	48,250 »
» » 50 » » »	40,000 »
	Summa 4,019,824 kronor

Vid denna anslagsberäkning liksom vid beräkningen av motsvarande på grundval av antalet tjänstgöringsdagar uppskattade underhålls- och övningsanslag i det följande har emellertid ej hänsyn tagits till eventuella reservtrups- och landstormsövningar. Därest sådana skulle komma att anordnas under år 1922, kunna de härför erforderliga medlen anvisas å tilläggsstat.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 5,280,980 kronor, med 1,261,156 kronor till 4,019,824 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att minska ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 621,300 kronor, med 47,300 kronor till 574,000 kronor.

Ifrågavarande anslag har av Eders Kungl. Maj:t beräknats efter enahanda grunder, som för innevarande år. Den minskning av anslaget, som nu föreslagits, står i samband med det av Eders Kungl. Maj:t i förhållande till beräkningarna för år 1921 ifrågasatta reducerade antalet tjänstgöringsdagar.

Med ledning av det antal tjänstgöringsdagar för värnpliktige, som beräknats av riksdagen för år 1922, torde för understöd åt de värnpliktigas familjer för samma år böra avses ett belopp av $(0,06 \times 7,863,148 =)$ 471,789 kronor eller i avjämnat tal 471,800 kronor. Av detta belopp bör dock omkring 45 procent upptagas såsom tillfällig förhöjning.

Förevarande anslag bör alltså beräknas på följande sätt:

ordinarie understöd	kronor 259,400:—
tillfällig understödsförhöjning	» 212,400:—
	Summa kronor 471,800:—

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 621,300 kronor, med 149,500 kronor till 471,800 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att dels i riksstaten för år 1922 upptaga ordinarie förslagsanslaget till inskriv-

nings-, mönstrings- och färdkostnader m. m. med oförändrat belopp 525,300 kronor, dels ock medgiva, att den värnpliktige enligt gällande föreskrifter tillkommande gottgörelse för inställelse till och återfärd från inskrivningsförrättning eller tjänstgöring må utgå med 1 krona för varje nymil, varmed den tillryggalagda vägsträckan överskjuter 3 nymil.

I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, att den till de värnpliktige utgående gottgörelsen för inställelse till och återfärd från inskrivningsförrättning och tjänstgöring må utgå med 1 kr. 50 öre för varje nymil, varmed väglängden mellan den värnpliktiges hemvist och inställelseplatsen överskjuter 1 nymil.

Enligt § 59 i reglementet för arméns avlöning under fred den 11 oktober 1907 äger värnpliktig, som för inställelse vid inskrivningsförrättning, till vilken han blivit kallad, har att från hemvistet i kyrkobokföringsorten till förrättningsstället tillryggalägga mer än 5 nymil och förut icke gjort sig skyldig till förfallolös utevaro från dylik förrättning, att såväl för fram- som för återresan uppbära gottgörelse av 50 öre för varje överskjutande nymil. Efter enahanda grunder utgår enligt § 60 i samma reglemente gottgörelse till värnpliktig, som för inställelse till tjänstgöring vid det truppförband, han blivit tilldelad, har att från hemvistet i kyrkobokföringsorten till vederbörlig samlingsplats eller till övningsorten, om han där skall direkt inställa sig, tillryggalägga mer än 5 nymil och förut ej gjort sig skyldig till förfallolös utevaro från inskrivningsförrättning eller värnpliktstjänstgöring.

Motsvarande bestämmelser äro meddelade i §§ 7 och 8 i förordningen den 21 maj 1915 angående avlöning för sjörullföringsbefäl och för marinens värnpliktiga under fredstid.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att ersättningen för den vägsträcka, som överskjuter 3 nymil, fastställas till 1 krona för varje nymil. Någon härav föranledd höjning av anslaget skulle dock icke erfordras.

Riksdagen har i likhet med departementschefen ansett en förhöjd ersättning för värnpliktig vid ifrågavarande resor böra medgivas, och har riksdagen därvid ansett det föreslagna beloppet av 1 krona skäligt. Den i motionen föreslagna höjningen till 1 krona 50 öre kan riksdagen alltså icke bifalla. Däremot synes, med hänsyn till vad i motionen anförts, ersättning böra utgå för varje nymil, varmed den tillryggalagda väglängden överskrider 2 nymil.

Ifråga om beloppet av nu förevarande anslag synes någon höjning på grund av de sålunda förändrade ersättningsbestämmelserna icke erforderlig.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och ovanberörda motion dels i riksstaten för år 1922 upptagit ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m. med oförändrat belopp, 525,300 kronor;

dels ock medgivit, att den värnpliktige enligt gällande föreskrifter tillkommande gottgörelse för inställelse till och återfärd från inskrivningsförrättning eller tjänstgöring må utgå med 1 krona för varje nymil, varmed den tillryggalagda vägsträckan överskjuter 2 nymil.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att öka ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 579,668 kronor, med, i jämnt krontal, 2,887 kronor till 582,555 kronor.

Anslaget är fördelat på följande titlar:

Titel I. Undervisningsmateriel.

» II. De fasta undervisningsverken m. m.

» III. Tillfälligtvis anordnade skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov.

Titel I har upptagits efter en beräkningsgrund av 0,54 öre under 12,383,588 tjänstgöringsdagar med 66,871 kronor 38 öre.

I fråga om titel II har Eders Kungl. Maj:t föreslagit att densamma, nu upptagen till 192,433 kronor 10 öre, skulle ökas dels med 10,000 kronor för vissa resekostnader vid krigsskolans praktiska övningar dels ock med 19,470 kronor för utbildningskostnader för läkare, veterinärer och apotekare.

Å titel III har en minskning av 22,850 kronor av Eders Kungl. Maj:t föreslagits, i huvudsak föranledd av att vissa övningskostnader överflyttats till andra anslag.

Anslaget i dess helhet har av Eders Kungl. Maj:t upptagits med 582,555 kronor.

Det av riksdagen för år 1922 beräknade antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga utgör 7,863,148. Härtill komma 2,814,500 tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap. Hela antalet tjänstgöringsdagar, som bör läggas till grund för detta och ett flertal andra öresanslag, bör alltså upptagas med 10,677,648. Med en beräkning av

0,54 öre för tjänstgöringsdag bör under titel I upptagas ett belopp av 57,659 kronor 30 öre.

Av skäl, som riksdagen i sin skrivelse nr 82 punkt 1:o anført, bör icke under titel II upptagas den av Eders Kungl. Maj:ts föreslagna posten av 10,000 kronor för krigsskolans praktiska övningar.

I övrigt har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Anslaget bör enligt riksdagens mening beräknas sålunda:

Tit. I	.....	kronor	57,659: 30
» II	.....	»	211,903: 10
» III	.....	»	293,780: —

Summa kronor 563,342: 40

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 579,668 kronor, med, i jämnt kronotal, 16,325 kronor till 563,343 kronor.

22:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 22) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för bestridande av vissa *merkostnader vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 21,300 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:ts har föreslagit riksdagen (punkt 23) att för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 50,600 kronor.

För anordnande under år 1921 av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet anvisade nästlidet års riksdag å extra stat för år 1921 ett reservationsanslag å 46,070 kronor, varjämte riksdagen medgav, att för samma ändamål jämväl finge tagas i anspråk ett belopp av 14,280 kronor av det för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet å extra stat för år 1919 beviljade reservationsanslag av 51,800 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för anordnande av *vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 50,600 kronor.

24:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 24) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till bestridande av *vissa kostnader för krigsskolans verksamhet* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 55,000 kr.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att öka ordinarie reservationsanslaget, till understöd åt föreningar och till skrifter utgivande, nu 24,000 kronor, med 1,400 kronor till 25,400 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ökningen av förevarande anslag är avsedd dels för beredande av förhöjda understöd åt Svenska militärläkarföreningen med 1,200 kronor dels ock såsom understöd åt Trängklubben med 200 kronor till bestridande av lokalhyra och andra med klubbens sammanträden förenade kostnader.

Riksdagen, som icke funnit tillräckliga skäl vara anförda för den begärda anslagsökningen, får anmäla, att ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar och till skrifter utgivande i riksstaten för år 1922 upptagits med oförändrat belopp, 24,000 kronor.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) dels till det frivilliga skytteväsendets befrämjande å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 1,388,000 kronor, dels medgiva, att av detta anslag ett belopp av 800,000 kronor, motsvarande ammunitionsbidraget till äldre anslagsberättigade skyttar, ställes till förfogande av arméförvaltningens artilleridepartement för anskaffning av mobiliseringsammunition, mot det att departementet till skytteförbundens överstyrelse utlämnar 8,000,000 skarpladdade patroner m 94 med skyldighet för överstyrelsen att återställa tomhylsor och laddramar, svarande mot 75 procent av det utlämnade antalet patroner, dock med rätt för Eders Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle sådant påkalla, till överstyrelsen kontant utbetala sistnämnda belopp, dels ock medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1921 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Vid granskningen av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit att följande öknningar icke nu böra beviljas:

förhöjd traktamentsersättning	4,000 kronor
förhöjt arvode åt överstyrelsens kassaförvaltare	600 »
ökade utgifter för bränsle m. m. hos överstyrelsen	2,258 »
ökade kostnader för skyttemärken	2,000 »
anskaffning av målskjutningsmateriel	3,000 »

Summa 11,858 kronor

En begränsning av anslagsbehovet för år 1922 med i runt tal 12,000 kronor till 1,376,000 kronor torde härigenom kunna ske.

Den föreslagna utbetalningen av dyrtidstillägg har riksdagen funnit sig böra bifalla.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels till det *frivilliga skytteväsendets befrämjande* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 1,376,000 kronor, dels medgivit, att av detta anslag ett belopp av 800,000 kronor, motsvarande ammunitionsbidraget till äldre anslagsberättigade skyttar, ställes till förfogande av arméförvaltningens artilleridepartement för anskaffning av mobiliseringsammunition, mot det att departementet till skytteförbundens överstyrelse utlämnar 8,000,000 skarpladdade patroner m 94 med skyldighet för överstyrelsen att återställa tomhylsor och laddramar, svarande mot 75 procent av det utlämnade antalet patroner, dock med rätt för Eders Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle sådant påkalla, till överstyrelsen kontant utbetala sistnämnda belopp, dels ock medgivit, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1921 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

27:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 27) får riksdagen anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för understödjande av *soldathemsverksamhet* vid arméns truppförband å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 297,610 kronor, med 9,204 kronor till 306,814 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av ifrågavarande anslag avser ökning av de under tit. I, skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. vid verk och staber m. fl. upptagna posterna

till skrivmaterialier, eldning, belysning m. m. för fortifikationsbefälhavarens å Karlsborg expedition med	kronor 2,800: —
» skrivmaterialier, städning och tvätt m. m. för fortifikationsbefälhavarens i Boden expedition	» 3,200: —
» avgifter m. m. för telefoner till vakter och fortväblar i Bodens fästning samt till brandchefen i Boden	» 1,604: —
» eldning, belysning och städning för kommandantens å Karlsborg expedition	» 1,600: —
	Summa kronor 9,204: —

Härjämte har av Eders Kungl. Maj:t föreslagits, att till ifrågavarande titel skulle från titel III, oförutsedda expensbehov samt för centralupphandling, överföras ett belopp av 1,000 kronor, avsett för militärbefälhavarens på Gottland expedition, vilket vid den nya uppställningen av fjärde huvudtiteln kommit att felaktigt upptagas under tit. III.

Vad av Eders Kungl. Maj:t beträffande ifrågavarande anslag föreslagits har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 297,610 kronor, med 9,204 kronor till 306,814 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 151,175 kronor med 12,075 kronor till 163,250 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ökningen av ifrågavarande anslag är avsedd för bestridande av expenskostnader vid intendenturkompanierna, artilleriets skjutfält och artilleritruppförbandens tygverkstäder.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 151,175 kronor, med 12,075 kronor till 163,250 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att till bestridande av kostnader för vissa arbeten å mobiliseringsverket å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 66,600 kronor.

Till vissa arbeten å mobiliseringsverket har av riksdagen tidigare anvisats medel, senast år 1920, då för ändamålet beviljades ett belopp av 28,700 kronor, att utgå under år 1921.

Det av Eders Kungl. Maj:t nu gjorda äskandet är grundat på en inom generalstaben uppgjord beräkning, enligt vilken för treårsperioden 1922—1924 till vissa arbeten å mobiliseringsverket erfordrades tillhoppa 200,000 kronor. Anslagsbehovet för år 1922 syntes departementschefen böra beräknas till 66,600 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, har ansett, att ett belopp av 35,000 kronor bör för år 1922 bliva tillfyllest för ifrågavarande ändamål.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till bestridande av kostnader för *vissa arbeten å mobiliseringsverket* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att minska ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 7,789,415 kronor, med, i jämnt krontal 339,552 kronor till 7,449,863 kronor.

Förevarande anslag har av Eders Kungl. Maj:t beräknats efter ett portionspris av 0,60 kronor för man och dag. Då antalet tjänstgöringsdagar för år 1922 av Eders Kungl. Maj:t upptagits till 12,383,588 har kostnaden för mathållning åt fast anställd och värnpliktig personal beräknats till 7,410,152 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har emellertid föreslagit, att musikeleverna vid armén även skola erhålla portion in natura på kronans bekostnad, för vilket ändamål ytterligare 19,710 kronor skulle erfordras under förevarande anslag, som alltså av Eders Kungl. Maj:t för år 1922 föreslagits att utgå med ett belopp av 7,449,863 kronor.

Riksdagen har för år 1922 beräknat antalet tjänstgöringsdagar för fast anställda och värnpliktiga till 10,677,648. Mathållningen för ifrågavarande personal skulle med ett portionspris av 0,60 kronor för dag draga en kostnad av 6,406,589 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag att tillerkänna musikeleverna portion in natura anser sig riksdagen med hänsyn till den pågående revisionen av vårt lands försvarsväsen icke böra bifalla.

För arméns mathållning bör alltså upptagas ett belopp av 6,406,589 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 7,789,415 kronor, med i jämnt krontal 1,382,826 kronor till 6,406,589 kronor.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att minska ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,567,998 kronor, med i jämnt krontal 224,955 kronor till 4,343,043 kronor.

Vid beräkningen av ifrågavarande anslag har Eders Kungl. Maj:t utgått från en dagskostnad av 33 öre för man och 10 öre för häst.

Med en beräkning av 33 öre under 10,677,648 manskapstjänstgöringsdagar och 10 öre under 2,552,290 hästtjänstgöringsdagar skulle för munderingsutrustning under år 1922 erfordras (3,523,624 + 255,229 =) 3,778,853 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,567,998 kronor, med i jämnt krontal 789,145 kronor till 3,778,853 kronor.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att öka ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. nu 1,449,111 kronor, med, i jämnt krontal, 405,592 kronor till 1,854,703 kronor.

Förevarande anslag har av Eders Kungl. Maj:t uppdelats på följande titlar:

- Titel I. Kasernutredning.
- » II. Förplägnadsutredning.
- » III. Intendenturfordon.
- » IV. Skidmateriel.
- » V. Musikmateriel.

Titel I har beräknats efter en kostnad av 5 öre för man och dag samt av Eders Kungl. Maj:t upptagits med ett belopp av 619,179 kronor 40 öre.

Till grund för beräkningen av titel II har lagts en kostnad av 5 öre för man och dag samt 1 öre för häst och dag. Titeln har av Eders Kungl. Maj:t beräknats till 658,023 kronor 36 öre.

Å titel III har ett belopp av 380,000 kronor ansetts erforderligt.

Titel IV har för år 1922 upptagits med samma belopp som för innevarande år eller 160,000 kronor.

Vad slutligen angår titel V har å densamma i likhet med föregående år upptagits ett belopp av 37,500 kronor.

Intendenturanslaget i sin helhet har för år 1922 av Kungl. Maj:t föreslagits att utgå med (619,179: 40 + 658,023: 36 + 380,000 + 160,000 + 37,500 =) 1,854,703 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning att frångå de föreslagna beräkningsgrunderna i fråga om titlarna I och II, har med utgångspunkt från ett antal manskapstjänstgöringsdagar av 10,677,648 och hästtjänstgöringsdagar av 3,835,700 beräknat de å dessa titlar erforderliga beloppen för år 1922 på följande sätt:

Titel I. Kasernutredning.

10,677,648 × 0,05 = ... 533,882: 40 kronor

Titel II. Förplägnadsutredning.

10,677,648 × 0,05 = ... 533,882: 40 kronor

3,835,700 × 0,01 = ... 38,357: — »

Summa 572,239: 40 kronor

Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om titlarna III, Intendenturfordon, och IV, Skidmateriel, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

I fråga om Eders Kungl. Maj:ts förslag i avseende å titel V, Musikmateriel, har riksdagen velat erinra om vad de sakkunniga rörande omläggningen av anslagen under fjärde huvudtiteln å sid. 117 av sitt betänkande anfört i fråga om denna post. Sakkunniga hade här ansett, att det från arméns musikfond årligen utgående beloppet av 37,500 kronor för bestridande av kostnaderna för anskaffning och underhåll av musikmateriel icke längre borde utgå utan i stället tilläggas fondens kapitalbehållning. Riksdagen anser emellertid i anslutning till vad i statsrådsprotokollet den 14 januari 1905 (sid. 24 och 25) anförts, det böra tagas under överbägande, om ej i stället det under förevarande anslag upptagna beloppet kan indragas. För år 1922 har dock riksdagen ansett sig böra bevilja det äskade beloppet.

Intendenturanslagets särskilda titlar böra alltså enligt riksdagens mening för år 1922 upptagas med följande belopp:

Titel I.	533,882: 40 kronor
» II.	572,239: 40 »
» III.	380,000: — »
» IV.	160,000: — »
» V.	37,500: — »
	Summa 1,683,621: 80 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,449,111 kronor, med, i jämnt krontal, 234,511 kronor till 1,683,622 kronor.

34:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att av det för anskaffning av överdrag till filter utav 1918 års riksdag beviljade anslag, 880,000 kronor, å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa återstoden, 220,000 kronor.

Av det för anskaffning av överdrag till filter beviljade anslaget å 880,000 kronor har förut anvisats tillhoppa 660,000 kronor, vadan å det samma återstår ett odisponerat belopp av 220,000 kronor, som nu av Eders Kungl. Maj:t äskats å extra stat för år 1922. På grund av ökade kostnader syntes det avsedda antalet överdrag dock icke kunna anskaffas inom ramen av anslaget, varför ytterligare medel enligt vad departementschefen anfört framdeles syntes behöva äskas för fullföljande av anskaffningen.

På grund av inträffat prisfall synes emellertid enligt riksdagens mening ett större antal överdrag till filter numera kunna anskaffas för de medel, som hittills ställts till förfogande, än som vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande förutsatts.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen av det för anskaffning av *överdrag till filter* utav 1918 års riksdag beviljade anslag, 880,000 kronor, å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat återstoden, 220,000 kronor.

35:o) Eders Kungl. Maj:ts förslag riksdagen (punkt 35) att av det för anskaffande av intendenturutrustning åt landstormen utav 1918 års riksdag beviljade anslag, 1,755,800 kronor, å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa återstoden, 277,900 kronor.

Då ifrågavarande anskaffning utan större olägenhet torde kunna tillsvidare anstå, har riksdagen av statsfinansiella skäl icke ansett sig nu kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

36:o) Eders Kungl. Maj:ts förslag riksdagen (punkt 36) att till inventarier i nya och äldre kasernetablissemang å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 265,700 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag avser anskaffning av inventarier för följande belopp:

för Första och Andra livgrenadjärregementena	kronor	120,000: —
» Norra skånska infanteriregementet	»	20,000: —
» Vendes artilleriregemente	»	11,000: —
» Södra skånska infanteriregementet	»	8,700: —
» Etablissemangt å Tånga hed	»	25,000: —
» Svea livgarde	»	35,000: —
» Etablissemangt å Marma	»	40,000: —
» Norrlands trängkår	»	6,000: —
	Summa kronor	265,700: —

Enligt riksdagens mening torde med anskaffning av inventarier för etablissemangt å Tånga hed samt för Svea livgarde kunna anstå. Det för inventarier i etablissemangt å Marma begärda beloppet synes vidare kunna nedsättas till 25,000 kronor.

Av det äskade anslaget skulle alltså återstå $[265,700 - (25,000 + 35,000 + 15,000) =]190,700$ kronor, vilken summa på grund av inträffat prisfall synes kunna avjämnas till 175,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *inventarier i nya och äldre kasernetablissemang* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 175,000 kronor.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att för anskaffning av manskapsskåp vid armén bevilja ett anslag av 390,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 130,000 kronor.

Ifrågavarande anskaffning avser att bereda möjlighet för varje värnpliktig att under tjänstgöringen förfoga över ett skåp (del av skåp) för förvaring av sina tillhörigheter.

Riksdagen har ansett, att för närvarande medel för ifrågavarande ändamål endast böra ställas till förfogande för år 1922. Beträffande anvisningen för samma år synes densamma kunna begränsas till 100,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *anskaffning av manskapsskåp vid armén* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

38:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 126) anmält, har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till reparation, nu 466,750 kronor, med 467,600 kronor till 934,350 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att minska ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,605,704 kronor, med 454,023 kronor till 4,151,681 kronor.

Furageringsanslaget är av Eders Kungl. Maj:t beräknat efter en kostnad av 1 krona för häst och dag, varjämte för å depå befintliga reparationer upptagits en medelkostnad av 309 kronor för varje.

Enligt en av riksdagens vederbörande utskott verkställd överslagsberäkning (se bil. B vid statsutskottets utlåtande nr 4 A) bör till grund för anslaget läggas ett antal hästtjänstgöringsdagar för år 1922 av 3,835,700. Rationskostnaden synes såsom av Eders Kungl. Maj:t föreslagits böra under detta anslag upptagas med 1 krona om dagen. Till furagering för 650 reparationer böra därjämte anvisas medel under anslaget efter en beräknad medelkostnad av 309 kronor för varje reparation.

Anslaget torde alltså böra beräknas på följande sätt:

$$\begin{array}{rcl} 3,835,700 \times 1 & \dots\dots\dots & = 3,835,700 \text{ kronor} \\ 650 \times 309 & \dots\dots\dots & = 200,850 \quad \text{»} \end{array}$$

Summa 4,036,550 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,605,704 kronor, med 569,154 kronor till 4,036,550 kronor.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) dels att i riksstaten för år 1922 upptaga ordinarie reservationsanslaget till premiering av lastautomobiler med oförändrat belopp, 40,000 kronor, dels ock att medgiva, att å samma anslag under år 1922 uppkommande behållningar må användas till inköp för arméns räkning av lastautomobiler och traktorer ävensom till anordnande av för dessa erforderliga garageutrymmen.

Såsom av statsrådsprotokollet inhämtas, pågår för närvarande utredning rörande en omläggning av det premieringssystem för lastautomobiler, för vars genomförande anslaget ursprungligen avsetts. Intill dess denna utredning slutförts synes enligt riksdagens mening det nuvarande ordinarie anslaget till premiering av lastautomobiler böra ur riksstaten uteslutas.

Då det emellertid lär vara av vikt, att den påbörjade anskaffningen av lastautomobiler, vartill det ordinarie premieringsanslagets medel hittills disponerats och även för år 1922 avsetts att användas, fortsättes i den omfattning, som av Eders Kungl. Maj:t förutsatts, har riksdagen ansett, att för detta ändamål bör anvisas ett reservationsanslag å extra stat med ett belopp av 40,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels ur riksstaten utslutit ordinarie reservationsanslaget till premiering av lastautomobiler; dels ock till *inköp för arméns räkning av lastautomobiler och traktorer* ävensom till anordnande av för dessa erforderligt garageutrymme å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) att för drift och underhåll av personautomobiler å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 66,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit, får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för *drift och underhåll av personautomobiler* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 66,000 kronor.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att minska ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 2,098,463 kronor, med 50,000 kronor till 2,048,463 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 2,098,463 kronor, med 276,000 kronor till 1,822,463 kronor.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att för anordnande av vinterrekrytskola vid Södra skånska infanteriregementet å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 38,500 kronor.

Riksdagen, som ansett, att sommarrekrytskolan vid Södra skånska infanteriregementet bör i sin helhet förläggas till Revingehed och att på grund härav den s. k. Södra kasernen icke behöver förhyras efter utgången av nu gällande hyrestid, har funnit det äskade beloppet kunna nedsättas med 12,000 kronor till 26,500 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för anordnande av *vinterrekrytskola vid Södra skånska infanteriregementet* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 26,500 kronor.

44:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att till förhyrande av sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 125,000 kronor.

För nu ifrågavarande ändamål har för åren 1919—1921 anvisats ett belopp av 100,000 kronor.

Enligt riksdagens mening måste åtgärder vidtagas för nedbringande av dessa kostnader, och anser sig riksdagen icke kunna bifalla departementschefens förslag om anslaget ökning med 25,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till förhyrande av *sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 100,000 kronor.

45:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att i riksstaten för år 1922 åter uppföra ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar och därå anvisa 640,000 kronor.

Förevarande anslag var i 1920 riksstat uppfört med ett belopp av 640,000 kronor. I innevarande års riksstat blev emellertid anslaget icke upptaget. Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att anslaget åter uppföres i riksstaten med 640,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen i riksstaten för år 1922 åter uppfört ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar och därå anvisat 640,000 kronor.

46:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att för anordnande av flygövningar å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 338,700 kronor.

Å extra stat har för innevarande år till anordnande av flygövningar anvisats ett belopp av 232,700 kronor.

Av statsfinansiella skäl anser sig riksdagen icke kunna medgiva, att för år 1922 anvisas högre belopp än som för innevarande år beviljats eller 232,700 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för anordnande av *flygövningar* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 232,700 kronor.

E. Sjukvård m. m.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47) att minska ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 662,210 kronor, med, i jämnt krontal, 23,448 kronor till 638,762 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. är i riksstaten för innevarande år upptaget med 662,210 kronor och fördelat på följande titlar:

Titel I.	Sjukvård i allmänhet.....	kronor	259,647:—
Titel II.	Sanatorievård åt personal vid armén ...	»	100,000:—
Titel III.	Tandvård	»	46,050:—
Titel IV.	Ögonsjukvård och annan specialsjukvård	»	51,000:—
Titel V.	Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen.....	»	49,150:—
Titel VI.	Veterinärvård	»	156,363:—
			Summa kronor 662,210:—

Med utgångspunkt från ett antal av 12,383,588 manskapstjänstgöringsdagar å 2 öre har Eders Kungl. Maj:t upptagit anslagsbehovet under titel I till 247,671 kronor 76 öre.

Beträffande titlarna II—IV har icke förutsatts någon ändring av de under desamma upptagna belopp.

Titel V har av Eders Kungl. Maj:t ansetts böra höjas med 8,500 kronor till 57,650 kronor. Av förhöjningen avses 3,000 kronor för överflyttning från avlöningsstaten för garnisonssjukhuset i Stockholm av en å densamma upptagen post »till chefläkarens förfogande för specialundersökningar», 2,000 kronor för röntgenlaboratorium vid garnisonssjukhuset å Karlsborg samt 3,500 kronor till bestridande av kostnaderna dels för driften av den ambulansautomobil för Bodens garnison, till vars inköp innevarande års riksdag anvisat medel, dels ock för anskaffning och underhåll av mundering för automobilföraren.

Med tillämpning av hittills följda grunder för beräkningen av titel VI, 3,3 öre för häst och dag, har densamma av Eders Kungl. Maj:t upptagits till 136,390 kronor 19 öre.

Riksdagen har beräknat antalet tjänstgöringsdagar under år 1922 för fast anställda och värnpliktiga till 10,677,648. Med utgångspunkt härifrån bör för sjukvård i allmänhet efter en kostnad av 2 öre för man och dag upptagas ett belopp av 213,553 kronor.

Titel VI, Veterinärvård, synes vidare med utgångspunkt från ett antal hästtjänstgöringsdagar för år 1922 av 4,044,440 (se bil. B vid statsutskottets utl. nr 4 A) böra upptagas med 133,467 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande anslaget i övrigt har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Enligt riksdagens mening bör anslaget sålunda upptagas på följande sätt:

Titel I.	Sjukvård i allmänhet	kronor 213,553:—
Titel II.	Sanatorievård åt personal vid armén	» 100,000:—
Titel III.	Tandvård	» 46,050:—
Titel IV.	Ögonsjukvård och annan specialsjukvård	» 51,000:—
Titel V.	Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen	» 57,650:—
Titel VI.	Veterinärvård	» 133,467:—
		Summa kronor 601,720:—

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 662,210 kronor, med, i jämnt krontal, 60,490 kronor till 601,720 kronor.

48:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 48) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 8,000 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) att för anskaffande av sjukhusinventarier m. m. å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 112,040 kronor.

För anskaffning av sjukhusinventarier har av riksdagen, på grund av ordinarie sjukvårdsanslagets otillräcklighet för ändamålet, redan tidigare anvisats medel.

Utav det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade beloppet, 112,040 kronor, avses 77,040 kronor för inköp av inventarier för Första och Andra livgrenadjärregementenas samt Svea ingenjörkårs sjukhus. Härjämte beräknas ett belopp av 35,000 kronor för röntgenutrustning vid och till fullständigande av inventarierna å Västernorrlands regementes sjukhus.

Då, enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, röntgenutrustning förefinnes vid civilt sjukhus å Västernorrlands regementes

föreläggingsort, Sollefteå, och hinder icke torde möta för regementet att vid förefallande behov anlita densamma, har riksdagen ansett, att medel för den föreslagna röntgenutrustningen vid regementets sjukhus icke böra anvisas. Riksdagen har vidare, med hänsyn till inträffat prisfall, ansett, att det av Eders Kungl. Maj:t begärda medelsbeloppet för inventarieanskaffningar bör kunna nedsättas. På grund av vad riksdagen sålunda anfört, anser riksdagen, att det av Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt äskade beloppet, 112,040 kronor, bör kunna minskas med omkring 35,000 kronor till i avjämnat tal 77,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för anskaffande av *sjukhusinventarier m. m.* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 77,000 kronor.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att för uppförande av nytt sjukhus för Upplands artilleriregemente å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 290,580 kronor.

Riksdagens vederbörande utskott har vid besök i Uppsala övertygat sig om att åtgärder omedelbart måste vidtagas för sjukhusförhållandenas förbättrande vid Upplands artilleriregemente.

Det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget synes dock riksdagen mindre lämpligt med hänsyn till att sjukhuslokalerna skulle komma att förläggas till två särskilda byggnader. Genom ett sammanförande av de erforderliga lokalerna i en byggnad torde så stora fördelar vinnas, att de uppväga de större kostnader, som härav bliva en följd. Vidare skulle genom en dylik anordning den nuvarande sjukhusbyggnaden kunna disponeras för beredande av bostäder åt underofficerare. Riksdagen anser därför, att ett nytt fullständigt sjukhus bör uppföras för Upplands artilleriregemente.

Enligt riksdagens mening bör det nya sjukhuset uppföras efter ungefär samma plan, som tillämpats vid sjukhusbyggnaden för Norrlands dragonregemente. I anslutning till de för sistnämnda sjukhus uppgjorda kostnadsberäkningarna och i betraktande av numera inträffat prisfall synes kostnaden för det nu ifrågasatta sjukhuset kunna uppskattas till omkring 350,000 kronor. Detta belopp synes lämpligen böra fördelas på åren 1922 och 1923 med hälften på vardera året.

Vad därefter angår frågan om det nuvarande sjukhusets anordnande till bostäder för underofficerare, torde den härför uppgjorda planen böra underkastas ytterligare granskning i och för nedbringande av de därmed förenade kostnaderna, varvid jämväl bör tagas under över-

vägande om icke genom minskning av rumsantalet i vissa lägenheter ett större antal lägenheter skulle kunna åstadkommas.

På grund av vad riksdagen sålunda anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen för uppförande av *nytt sjukhus för Upplands artilleriregemente* beviljat ett anslag av 350,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 175,000 kronor.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att för vissa tillbyggnads- och ändringsarbeten vid garnisonssjukhuset i Stockholm å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 70,400 kronor.

De av Eders Kungl. Maj:t äskade medlen avses för vissa ändringar i garnisonssjukhusets källarvåning och våningen en trappa upp samt för inredning av bostad åt förrådsförvaltaren m. m.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för vissa *tillbyggnads- och ändringsarbeten vid garnisonssjukhuset i Stockholm* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 70,400 kronor.

52:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 360) anmäler, har riksdagen dels medgivit, att i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 25 februari 1921 förordade grunder avtal må träffas med Norrbottens läns landsting angående vård av civila sjuka å garnisonssjukhuset i Boden, dels ock för verkställande av härav påkallad *om- och tillbyggnad av nämnda garnisonssjukhus* beviljat ett anslag av 1,073,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 358,000 kronor.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att för vidtagande av erforderliga förbättringar av sjukhusförhållandena vid arméns truppförband å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 227,800 kronor.

Riksdagen har ansett, att på grund av numera inträffat prisfall det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet bör kunna avrundas nedåt till 200,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för vidtagande av erforderliga *förbättringar av sjukhusförhållandena vid arméns truppförband* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att till befrämjande av det frivilliga sjukvårdsväsendet i krig å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till befrämjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att för anordnande av garnisonssjukstall i Boden å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 46,080 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag avser att för ordnande av hästsjukvården i Boden ett för Norrbottens kavallerikår uppfört stall ändras till garnisonssjukstall ävensom att inventarier härför anskaffas. Vidare skulle enligt samma förslag ett nu befintligt sommarstall vinterbonas för uppställning därstädes av slaktdjur.

På grund av inträffat prisfall och då en del förenklingar i det framlagda förslaget synas kunna vidtagas, har riksdagen ansett sig böra för ifrågavarande ändamål anvisa ett belopp av 30,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *anordnande av garnisonssjukstall i Boden* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

F. Vapen och ammunition.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) *dels* att av det utav 1918 års riksdag för fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel beviljade anslaget, 5,237,400 kronor, å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa återstoden, 700,000 kronor, *dels ock* att för fortsatt anskaffning av kulsprutemateriel bevilja ett anslag av 1,104,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 372,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har i sin förevarande framställning begärt anvisning av ännu utestående beloppet av det för fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel utav 1918 års lagtima riksdag beviljade anslaget. Då emellertid av detta belopp icke avsetts några medel för kulsprutetillverkning, har Eders Kungl. Maj:t framlagt en plan för sådan tillverkning. Härför skulle erfordras ett anslag av 1,104,000 kronor, varav 372,000 kronor nu äskats å extra stat för år 1922.

Vad till en början beträffar anvisningen av ännu återstående medel å det beviljade anskaffningsanslaget har riksdagen häremot icke funnit anledning till erinran.

I fråga åter om den framlagda planen för tillverkning av kulsprutemateriel har riksdagen icke för närvarande ansett sig böra fatta stånd-

punkt till densamma. Dock synes för år 1922 ett belopp av 300,000 kronor böra ställas till förfogande för ändamålet.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels av det utav 1918 års riksdag för *fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel* beviljade anslaget, 5,237,400 kronor, å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat återstoden, 700,000 kronor, dels ock för *fortsatt anskaffning av kulsprutemateriel* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att för säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,893,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag avser, att driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk tillsvidare i avvaktan på resultatet av försvarsrevisionen uppehålls i den utsträckning, som av 1920 års riksdag godkänts. För innevarande år har för detta ändamål anvisats 2,943,000 kronor.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, beräknas numera priset å skarp patron utan krut till 14 öre och priset å krut till 11 kronor pr kg. På grund härav och då det inträffade prisfallet torde inverka även på kostnaden för anskaffning av rör och tändmedel synes riksdagen en nedsättning av anslagsbeloppet kunna ske.

Anslaget synes kunna beräknas på följande sätt:

18,000,000 skarpa patroner utan krut à 0,14 kr. ...	kronor	2,520,000: —
Rör och antändningsmedel	»	463,000: —
55,000 kg. krut à 11 kr.	»	605,000: —
		Kronor 3,588,000: —
Avgår beviljade medel	»	1,488,000: —
		Återstod kronor 2,100,000: —

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 2,100,000 kronor.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att öka ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 1,950,840 kronor, med 114,860 kronor till 2,065,700 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t å anslaget föreslagna förhöjningen hänför sig till följande poster:

Underhåll av nytillkomna byggnader m. m.	kronor	32,200: —
Ökade underhållskostnader för vissa byggnader vid krigsskolan och remontdepåerna	»	6,700: —
Underhåll av vissa telefon- och signalanordningar vid skjutbanor	»	7,000: —
Förhyrande av förråd m. m.	»	13,000: —
Underhåll av vissa befästningsanläggningar	»	55,960: —
Summa kronor		114,860: —

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den sålunda verkställda anslagsberäkningen, får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 1,950,840 kronor, med 114,860 kronor till 2,065,700 kronor.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,065,700 kronor.

Detta förstärkningsanslag är beräknat med 100 procent av det ordinarie anslaget slutsumma.

Under erinran om att för innevarande år beräknats en förstärkning av byggnadsanslaget med 150 procent, får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 2,065,700 kronor.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att för fullföljande av arbetena å de utav 1906 års riksdag beslutade kasern-etablissemang för femton infanteriregementen å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 2,650,000 kronor.

Riksdagen vill till en början erinra om att innevarande års riksdag å tilläggsstat för samma år anvisat det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget, 2,715,000 kronor.

Vad den begärda anvisningen å 1922 års stat beträffar, synes den samma på grund av numera inträffat prisfall kunna begränsas till 2,000,000 kronor.

I samband med behandlingen av detta anslag har riksdagen velat framhålla önskvärdheten av att en undersökning verkställes rörande den

framtida användningen av de påbörjade kasernetablissemangen i Lund och Hernösand, vilkas fullbordande tillsvidare uppskjutits, därest desamma vid den blivande revisionen av vårt försvarsväsen icke skulle komma att för sitt ursprungliga ändamål avses. Det synes nämligen riksdagen vara av vikt att få uttrönt, huruvida etablissemangen kunna för annat statsändamål disponeras eller eljest vinna lämplig användning.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *fullföljande av arbetena å* de utav 1906 års riksdag beslutade *kasernetablissemang för femton infanteriregementen* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) dels för bestridande av uppkommande merkostnader för ett i samband med 1914 års härordning beslutat byggnadsföretag vid armén å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 7,000 kronor, dels ock förklara, att nämnda belopp skall tillsvidare utgå av tillfälliga lånemedel för att sedermera ersättas av lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål eller annan fond, dit köpeskillingarna för nu till lantförsvaret anslagna fastigheter, vilka med riksdagens samtycke försäljas, kunna komma att inflyta.

Ifrågavarande belopp avses för utförande av erforderliga planeringsarbeten vid Norrbottens kavallerikårs etablissemang i Boden.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels för bestridande av uppkommande *merkostnader för ett i samband med 1914 års härordning beslutat byggnadsföretag vid armén* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 7,000 kronor, dels ock förklarat, att nämnda belopp skall tillsvidare utgå av tillfälliga lånemedel för att sedermera ersättas av lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål eller annan fond, dit köpeskillingarna för nu till lantförsvaret anslagna fastigheter, vilka med riksdagens samtycke försäljas, kunna komma att inflyta.

62:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att för bestridande av merkostnader för vissa efter antagandet av 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 73,500 kronor.

Då på grund av numera inträffat prisfall ifrågavarande arbeten synas kunna utföras för betydligt lägre kostnad än som tidigare beräknats, har riksdagen icke för närvarande ansett sig böra bevilja medel för täckande av möjligen uppkommande merkostnader.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

63:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 63) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för *underhåll av maskinella anordningar vid vätgasverket i Boden* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 4,200 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64) att till anordningar vid krigstelefonnätet i Boden å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, har ansett att de ifrågasatta anordningarna med krigstelefonnätet i Boden böra komma till utförande. Dock synas kostnaderna kunna begränsas till ett belopp av 24,800 kronor, vilket av arméförvaltningen år 1919 beräknats erforderligt för ändamålet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *anordningar vid krigstelefonnätet i Boden* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 24,800 kronor.

65:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 65) att för vidtagande av förbättringar å vissa provisoriska kulspruteskjutbanor å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 41,500 kronor.

Riksdagen har ansett det vara nödvändigt att en fullständig utredning verkställas och förelägges riksdagen rörande de kostnader, som erfordras för ordnande av oundgängligen erforderliga provisoriska kulspruteskjutbanor. Intill dess denna utredning föreligger, anser riksdagen att ytterligare medel utöver redan beviljade 46,000 kronor icke böra anvisas.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för anordnande av s. k. Monoinstallationer inom ångcentralerna vid vissa kasernetablissemang å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

Ifrågavarande installationer avse att kontrollera och begränsa bränsleåtgången vid arméns truppförband.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *anordnande av s. k. Monoinstallationer inom ångcentralerna vid vissa kasernetablissemang* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

67:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att till förstärkning av uppvärmningsanläggningarna i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 117,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit annan anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit än att med hänsyn till numera inträffat prisfall det äskade anslaget bör kunna nedsättas till 90,000 kronor, får anmäla, att riksdagen till *förstärkning av uppvärmningsanläggningarna i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 90,000 kronor.

68:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att för införande av centraluppvärmning inom kanslihuset vid Jämtlands fältjägerregemente å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 85,000 kronor.

Riksdagen vill erinra om att i statsverkspropositionen till 1920 års riksdag dåvarande departementschefen med hänsyn till såväl den allmänna revisionen av vårt försvarsväsende som nödvändigheten att begränsa statsutgifterna ansett sig icke böra göra framställning hos riksdagen om anvisande av anslag för ifrågasatt ändamål till ett då beräknat belopp av 65,000 kronor.

Då riksdagen finner att de sålunda angivna skälen allt fortfarande äga full giltighet, i synnerhet som kostnaderna numera beräknats högre än tidigare, har riksdagen, som även velat ifrågasätta huruvida införandet av centraluppvärmning kan vara ekonomiskt fördelaktigt, icke ansett sig kunna bifalla det framlagda förslaget.

69:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att å extra stat för år 1922 anvisa dels för utförandet av vissa väganläggningar vid Malmslätt m. m. ett reservationsanslag av 33,065 kronor, dels ock för inköp eller expropriation av enskild mark vid Malmslätt ett förslagsanslag av 36,000 kronor.

Då de ifrågasatta väganläggningarna synas vara erforderliga för att de vid Malmslätt pågående flygövningarna icke skola innebära fara för de vägförande, har riksdagen icke velat motsätta sig att anläggningarna komma till utförande. Dock synas kostnaderna för markinlösen kunna väsentligt nedbringas genom ett expropriationsförfarande, vilket lärer böra komma till tillämpning, därest icke överenskommelse med markägarna kan träffas på betydligt förmånligare villkor än som i statsrådsprotokollet ställts i utsikt. Det för markinlösen beräknade beloppet bör enligt riksdagens mening kunna begränsas till 18,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen å extra stat för år 1922 anvisat dels för utförandet av *vissa väganläggningar vid Malmslätt m. m.*

ett reservationsanslag av 33,065 kronor, dels ock för *inköp eller expropriation av enskild mark vid Malmslätt* ett förslagsanslag av 18,000 kronor.

70:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70) har riksdagen av det för *komplettering av viss ingenjörmateriel* utav 1918 års riksdag beviljade anslaget, 366,200 kronor, å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat återstoden eller 63,000 kronor.

71:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71) att för krigsbromaterielens förstärkning bevilja ett anslag av 90,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 45,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande anslagsäskande avser förstärkning av den nuvarande krigsbromaterielen, i och för densammas användning i de tyngre broformer, som medförandet av tungt artilleri och lastautomobiler betingar.

Riksdagen, yars vederbörande utskott tagit del av till ärendet hörande hemliga handlingar, har icke funnit annan anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, än att anslaget synes böra anvisas att utgå under en tid av tre år.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *krigsbromaterielens förstärkning* beviljat ett anslag av 90,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 30,000 kronor.

72:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 72) att för komplettering av viss materiel vid Fälttelegrafkåren bevilja ett anslag av 103,800 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 51,900 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingar, har ansett, att det av Eders Kungl. Maj:t begärda anslaget bör kunna nedsättas till 60,000 kronor, varav 30,000 kronor böra anvisas för år 1922.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *komplettering av viss materiel vid Fälttelegrafkåren* beviljat ett anslag av 60,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 30,000 kronor.

73:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att för anskaffning av förlag av materialier för flygplantillverkning å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Då enligt riksdagens mening medel nu böra anvisas endast för anskaffande av det för ifrågavarande förlag avsedda trävirke, torde det

av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet kunna nedsättas till 60,000 kronor. Detta belopp synes böra anvisas att utgå under åren 1922 och 1923.

I anledning härav får riksdagen anmäla, att riksdagen för anskaffning av *förlag av materialier för flygplantillverkning* beviljat ett anslag av 60,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 30,000 kronor.

74:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att till underhåll av flygmaterielen å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 704,150 kronor.

För underhåll av flygmaterielen finnes å innevarande års riksstat uppfört ett extra anslag av 493,090 kronor.

För de löpande underhållskostnaderna för flygmaterielen under år 1922 erfordras, enligt vad departementschefen anfört, 373,250 kronor, vartill borde, i enlighet med tidigare tillämpade principer, läggas ett belopp av 368,400 kronor såsom ersättning för störtade flygplan samt förslitna automobiler och motorcyklar. Medelsbehovet för år 1922 skulle alltså utgöra 741,650 kronor. Enär å ordinarie stat under anslaget till ingenjörmateriel för ändamålet upptagits 37,500 kronor, erfordrades ett extra anslag av $(741,650 - 37,500 =)$ 704,150 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingar, har ansett, att ifrågakvarande extra anslag bör av statsfinansiella skäl för år 1922 upptagas med ungefär samma belopp som för innevarande år eller i avrundat tal 500,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *underhåll av flygmaterielen* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

H. Diverse.

75:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 75) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för beredande av *semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

76:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 325) anmält, har riksdagen för *övningar och försök med viss teknisk materiel* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

III. Sjöförsvaret.

77:o) I huvudsaklig överensstämmelse med det förslag, som av 1919 års lagtima riksdag godkänkts i fråga om uppställningen av dåvarande fjärde huvudtitelns (lantförsvarets) anslag, har nu av Eders Kungl. Maj:t gjorts framställning om ändrad uppställning jämväl av anslagen under nuvarande fjärde huvudtitelns avd. III, Sjöförsvaret (statsrådsprotokollet sid. 295—303).

I fråga om den nya uppställningen har ansetts, att anslagen i regel böra erhålla en sådan omfattning,

att med vart och ett anslag för sig, inom vederbörligt förvaltningsområde, tillgodoses samtliga behov av enahanda art,

att anslagen utöver de egentliga ändamålen, vart och ett för sig, avse endast sådana omkostnader, som stå i fullt samband därmed, samt

att varje anslag kan, i den mån förvaltningsorganisationen det tillåter, i sin helhet ställas under förvaltning av en och samma avdelning av den centrala förvaltningsmyndigheten.

Vad anslagens benämningar angår, har man sökt giva dessa en sådan formulering, att de i huvudsak angiva de slag av utgifter, för vilkas bestridande anslagen äro avsedda. I de fall, där dessa benämningar blivit avsevärt vidlyftiga, hava anslagen därutöver i specialstater, författningar m. m. ansetts kunna erhålla en förkortad benämning till lättnad i det löpande expeditjonsarbetet.

Genom en enhetlig uppdelning av anslagen skulle vinnas en ökad överskådlichkeit och väsentliga lättnader åstadkommas ur förvaltnings-, revisions- och bokföringssynpunkt.

Enligt det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget skulle de särskilda anslagen i riksstaten uppföras enligt följande gruppering:

A. *Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.*, omfattande anslag för avlöning och annan kontant ersättning till den vid marinen anställda personalen.

B. *De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning*, omfattande anslag för kontant gottgörelse till värnpliktiga och understöd åt deras familjer samt inskrivnings- m. fl. kostnader.

C. *Undervisning, understöd, expenser m. m.*, upptagande anslag, avsedda för personalens utbildning, vanliga övningar dock undantagna ävensom anslag till understöd åt föreningar, till skrivmaterialier och expenser m. m. samt till tryckningskostnader.

Ärenden rörande utgifter från anslag under grupperna A, B och C äro avsedda att i flertalet fall handläggas och föredragas från civilavdelningen i marinförvaltningen, respektive amiralitetsrådet.

D. *Förplägnad, beklädnad m. m.*, omfattande anslag för personalens förplägnad och beklädnad, kasern- och förplägnadsutredning samt bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt. Till denna anslagsgrupp hörande ärenden komma att föredragas från intendentavdelningen.

E. *Övningar*, omfattande anslag för övningskostnader särskilt för flottan och särskilt för kustartilleriet. Anslagen under denna grupp avse icke blott viss kontant gottgörelse till en del av den i övningarna deltagande personalen såsom sjö tillägg, diet- och mässpenningar, servisbidrag m. m. utan även utgifter för kol, olja, ammunition, min- och torpedmateriel samt annan materialutredning m. m. På grund av den mångfald kostnader, som sålunda skola bestridas från dessa anslag, komma ärenden härom att föredragas från flera av marinförvaltningens avdelningar.

F. *Sjukvård*, omfattande anslag till sjukvård vid marinen. Hit hörande ärenden komma att föredragas av chefen för sanitetsavdelningen.

G. *Flytande materiel och byggnader*, omfattande tre ordinarie anslag, nämligen ett för flottans nybyggnad och underhåll, ett för befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. samt det tredje för kustartilleriets materiel m. m. Ärenden angående det andra av dessa anslag komma att höra till fortifikationsavdelningens föredragning, under det att ärenden rörande övriga av nämnda anslag bliva fördelade på skilda avdelningar.

H. *Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel*, upptagande allenast ett ordinarie anslag, nämligen till skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner. Detta anslag kommer att tillhöra artilleriavdelningens handläggning.

I. *Diverse*, upptagande åtskilliga anslag för olika ändamål, vilka ansetts böra samlas under denna rubrik.

K. *Sjökarteverket*.

Genom den av Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagna förändrade uppställningen av anslagen under sjöförsvaret synes önskemålet om en efter enhetliga grunder genomförd beräkning och benämning av fjärde huvudtitelns anslag hava blivit genomfört, i den mån icke särskilda förhållanden härför lägga hinder i vägen. Riksdagen har heller icke funnit anledning till erinran mot förslaget härutinnan. Dock har riksdagen velat framhålla önskvärdenheten av att vid beräkningen av de särskilda anslagen,

såvitt ske kan, enahanda grunder, som nu tillämpas i fråga om beräkningen av lantförsvarets anslag, genomföras.

Riksdagen har här nedan upptagit anslagen under denna avdelning i överensstämmelse med vad av Eders Kungl. Maj:t föreslagits.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas angående löne-reglering för personal vid marinen, tillsvidare bland de ordinarie anslagen under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, för marinförvaltningen beräkna ett förslagsanslag av 215,000 kronor.

I propositionen nr 350 har Eders Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att dels godkänna det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 8 april 1921 fogade förslag till stat för marinförvaltningen att tillämpas under år 1922, dels ock under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken marinförvaltningen upptagna ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 222,670 kronor.

Ordinarie anslaget till marinförvaltningen är i riksstaten för innevarande år upptaget med 140,600 kronor.

Under erinran om vad riksdagen under punkt 4:o) av sin skrivelse nr 2 A anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen dels godkänt det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 8 april 1921 fogade förslag till stat för marinförvaltningen att tillämpas under år 1922, dels ock under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken marinförvaltningen upptagna ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 222,670 kronor.

79:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att till förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen m. m. å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 72,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål finnas i såväl 1920 som 1921 års riksstater uppförda två särskilda anslag å respektive 25,120 kronor och 20,850 kronor.

Enligt vad departementschefen meddelat, har därutöver för år 1920 måst anlitas dels 10,000 kronor av sjöförsvarets anslag till extra utgifter dels ock 4,500 kronor av allmänna besparingsfonden.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att nyssnämnda två anslag sammanslås till ett, ävensom att å detta anslag beräknas ytterligare

14,500 kronor för förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter samt 12,000 kronor för genomförande av den beslutade nya löne regleringen för de centrala ämbetsverken.

I anslutning härtill har för år 1922 för ändamålet beräknats ett belopp av 72,000 kronor.

Med anledning av departementschefens meddelande att för förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen medel av Eders Kungl. Maj:t anvisats från allmänna besparingarna, har riksdagen ansett sig böra framhålla, att ett dylikt förfaringssätt icke torde stå i överensstämmelse med de i rikets ständers skrivelse den 12 maj 1841 angivna grunder i avseende å dispositionen av förenämnda besparingar.

Beträffande den av Eders Kungl. Maj:t nu begärda förhöjningen av anslagsmedlen till förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter synes densamma kunna begränsas med hänsyn till den utsträckta arbetstiden, som från och med år 1922 i enlighet med den numera beslutade löne regleringen skall vinna tillämpning. En ökning av ifrågavarande anslagsmedel från nuvarande 45,970 kronor till 65,000 kronor synes riksdagen i betraktande härav böra bliva tillfyllest.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen m. m.* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 65,000 kronor.

80:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående löne reglering för personal vid marinen, tillsvidare bland de ordinarie anslagen under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, för avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. beräkna såsom förslagsanslag ett belopp av 16,800,000 kronor.

I propositionen nr 350 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., förslagsanslag»,

dels — med godkännande av de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 8 april 1921 fogade förslagen till nya stater för flottans officerskår, flottans underofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, kustartilleriets underofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans eklestastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, sjörullföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinintendentskolan och skeppsgosse-

skolorna att tillämpas under år 1922 — under detta anslag anvisa ett belopp av 17,125,000 kronor,

dels ock medgiva, att från anslagen till avlöning för flottans kårer och stater och till avlöning för kustartilleriets personal må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, utbetalas avlöningsfyllnad för år 1921 till sådana underofficerare av 3:e graden vid flottan och kustartilleriet, som med ingången av år 1919 vunnit befordran från beställning i 1:a lönegraden för manskap eller vilka under loppet av år 1919 erhållit dylik befordran och därvid tillträtt underofficersbeställning av 3:e graden, som icke förut varit besatt med annan innehavare, och vilka genom denna befordran komma att under år 1921 lida minskning i sina löneförmåner, med iakttagande att dylik avlöningsfyllnad icke må till någon beställningshavare utgå med högre belopp än 225 kronor.

På grund av den beslutade omläggningen av sjöförsvarets anslag bör under marinens avlöningsanslag medel anvisas för följande ändamål:

A. Lön, dagavlöning, tjänstgöringspenningar, arvoden, beklädnadsersättning, ersättning för bränsle och lyse åt underofficerare m. fl., uppmuntringspenningar m. fl. avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater.

B. Ekiperingshjälp.

C. Indragningsstaten samt båtsmanskompanierna.

D. Månadslön, arvoden m. m. till personal vid flottans sjukhus i Karlskrona.

E. Arvoden m. m. enligt förteckning.

F. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av uppbörds-mannabefattningar m. m. samt för eventuellt behövliga ändringar i arvoden.

För ifrågavarande ändamål hava enligt hittills tillämpade grunder för anslagets beräknande ansetts behöva anvisas 9,041,697 kronor 72 öre. På grund av den för marinens personal föreslagna löneregleringen har emellertid beloppet måst väsentligt höjas. Dessutom har å staten för marinläkarkåren anslagsposten till dagarvoden till marinläkare av 2:a graden och marinläkarstipendiater ansetts böra höjas med 17,500 kronor, varjämte medel avsetts till ekiperingshjälp åt marinläkarstipendiater över stat.

Det av Eders Kungl. Maj:t under avlöningsanslaget upptagna beloppet utgör med avdrag för uppkommande vakanser, 17,125,000 kronor.

Riksdagen har med anledning av sitt beslut i fråga om lönereglering för marinens personal ansett, att förevarande anslag, som av Eders Kungl.

Maj:t utan hänsyn tagen till vakanser beräknats uppgå till 19,602,550 kronor, bör kunna minskas med följande belopp:

Avlöning till fast anställda	kronor	578,960: —
» » officerare, underofficerare och civil- militär personal	»	756,350: —
Ekiperingshjälp	»	50,000: —
Vissa arvoden	»	2,700: —
	Summa kronor	1,388,010: —

I staten för flottans officerskår, underofficerskår m. fl. bör enligt vad riksdagen erfarit anm. 1) erhålla följande lydelse:

»Av underofficersbeställningarna av 3:e graden äro *högst* 10 beställningar avsedda för kockar och hovmästare, korpraler».

Anm. 2) till samma stat bör i samband härmed utgå.

Åt Eders Kungl. Maj:t torde liksom i fråga om lantförsvarets stater böra överlämnas själva fastställandet av staterna i överensstämmelse med departementschefens förslag, dock med iakttagande av vad riksdagen beslutat i fråga om löneregleringens genomförande samt vad här ovan anförts.

Mot det av Eders Kungl. Maj:t framställda förslaget i övrigt har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen har beräknat det belopp som bör anvisas under detta anslag till [19,602,550 — 1,388,010 — 12/100 (19,602,550 — 1,388,010) — 125,000 =] = 15,903,795 kronor eller i avrundat tal 15,903,000 kronor.

På grund av vad riksdagen sålunda anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., förslagsanslag», dels med bemyndigande för Eders Kungl. Maj:t att i överensstämmelse med de statsrådsprotokollet bifogade statförslagen, dock med iakttagande av de ändringar som föranledas av riksdagens beslut här ovan och rörande lönereglering för marinens personal, fastställa nya stater för flottans officerskår, flottans underofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, kustartilleriets underofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, sjörullföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinintendent-skolan och skeppsgosseskolorna att tillämpas under år 1922 — under detta anslag anvisat ett belopp av 15,903,000 kronor, dels ock medgivit,

att från anslagen till avlöning för flottans kårer och stater och till avlöning för kustartilleriets personal må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, utbetalas avlöningsfyllnad för år 1921 till sådana underofficerare av 3:e graden vid flottan och kustartilleriet, som med ingången av år 1919 vunnit befordran från beställning i 1:a lönegraden för manskap eller vilka under loppet av år 1919 erhållit dylik befordran och därvid tillträtt underofficersbeställning av 3:e graden, som icke förut varit besatt med annan innehavare, och vilka genom denna befordran komma att under år 1921 lida minskning i sina löneförmåner, med iakttagande att dylik avlöningsfyllnad icke må till någon beställningshavare utgå med högre belopp än 225 kronor.

81:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81) att för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 69,100 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 350, med ändring av förenämnda anslagsäskande, föreslagit riksdagen att för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 80,000 kronor.

Ifrågavarande extra biträden äro avsedda till beredande av förstärkning av arbetskrafterna vid marinintendenturkåren.

Å extra stat för år 1921 finnes för ändamålet uppfört ett anslag av 69,100 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av anslaget med 10,900 kronor står i samband med löneregleringen för arméns och marinens personal.

Riksdagen anser sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förenämnda, i propositionen nr 350 gjorda äskande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för anställande av *extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 80,000 kronor.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående löne-reglering för personal vid marinen, tillsvidare under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, beräkna ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg till 31,200 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 350 föreslagit riksdagen att minska det under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppförda ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 42,000 kronor, med 30,500 kronor till 11,500 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg är i riksstaten för innevarande år upptaget med 42,000 kronor. Efter den nya löneregleringens genomförande skulle ålderstillägg utgå endast till ett fåtal befattningshavare vid sjöförsvaret, varför en nedsättning i anslaget ansetts kunna ske.

Enligt riksdagens mening böra de utgifter, som avsetts att bestridas av detta anslag, kunna i stället utgå av avlöningsanslaget. Härigenom kan förevarande anslag, liksom motsvarande anslag under avd. Lantförsvaret ur riksstaten uteslutas.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ur riksstaten uteslutit det under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppförda ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg.

83:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 83) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1921 angivna grunder, av *extra lönetillägg* för år 1922 åt tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvaret, å extra stat för år 1922 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 500 kronor.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84) att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas angående lönerreglering för personal vid marinen, tillsvidare under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, till beredande av personliga lönetillägg åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson och flaggkvartermannen i marinen A. G. Sjöqvist å extra stat för år 1922 såsom förslagsanslag, högst, beräkna ett belopp av 5,525 kronor.

I propositionen nr 350 har Eders Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att till beredande av personliga lönetillägg under år 1922 åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson och flaggkvartermannen i marinen A. G. Sjöqvist å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

I riksstaten för innevarande år är å extra stat upptaget ett förslagsanslag, högst, 2,945 kronor till personliga lönetillägg åt ifrågakvarterare personer.

Departementschefen har ansett, att anslaget till berörda personliga lönetillägg bör för år 1922 upptagas såsom förslagsanslag och beräknas till 3,000 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till beredande av *personliga lönetillägg* under år 1922 åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson och flaggkvartermannen i marinen

A. G. Sjöqvist å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85) att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas angående lönerreglering för personal vid marinen, tillsvidare bland de ordinarie anslagen under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, för rekryteringskostnader beräkna såsom förslagsanslag ett belopp av 441,650 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 350 föreslagit riksdagen att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Rekryteringskostnader, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 166,650 kronor.

Detta anslag har beräknats på följande sätt:

I. Rekryteringsmedel	kronor 66,250: —
II. Avskedspremier	» 84,000: —
III. Civilanställning	» 16,400: —
	Summa kronor 166,650: —

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå anslaget beräknats, får anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Rekryteringskostnader, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 166,650 kronor.

86:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86) har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie förslagsanslaget till reservstat för marinen under titel »Marinens reservstat, förslagsanslag» och med oförändrat belopp, 39,111 kronor.

87:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas angående lönerreglering för personal vid marinen, tillsvidare bland de ordinarie anslagen under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, för marinens reservpersonal beräkna såsom förslagsanslag ett belopp av 118,017 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 350 föreslagit riksdagen att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Marinens reservpersonal, förslagsanslag», dels ock — med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 8 april 1921 fogade förslag till stat för marinens reservpersonal att tillämpas från och med år 1922 — under detta anslag anvisa ett belopp av 119,017 kronor.

Vidare har uti en inom riksdagen väckt motion hemställts, att beklädnadsersättning måtte tillerkännas, bland andra, de marinunderintendenter i flottans reserv, som innevarande år erhålla fullmakt som sådana (högst fyra), att utgå enligt samma grunder, som gälla för fänrikar, konstituerade i flottans reserv efter föregående utbildning som reservofficersaspiranter.

Under förevarande anslagstitel hava enligt förslaget om ändrad uppställning av anslagen under sjöförsvarets del av fjärde huvudtiteln sammanförts de medel, å tillhopa 118,017 kronor, som för närvarande under olika stater finnas anvisade för flottans och kustartilleriets reservpersonal.

Eders Kungl. Maj:t har ansett, att marinunderintendent i flottans reserv borde komma i åtnjutande av beklädnadshjälp med samma belopp, som enligt gällande bestämmelser utgår till fänrik i reserven, eller med 200 kronor för en gång. Kostnaderna härför hava beräknats till 1,000 kronor. På grund härav och då anslagsbehovet för år 1922 i övrigt är detsamma som för innevarande år, har anslaget av Eders Kungl. Maj:t för år 1922 upptagits med 119,017 kronor.

Riksdagen har icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag. I anledning av den i förenämnda motion gjorda framställningen har riksdagen ansett sig böra medgiva att beklädnadshjälp med 200 kronor ävensom extra beklädnadshjälp utbetalas från vederbörande anslag till en var av de marinunderintendenter i flottans reserv, som under innevarande år utnämnas.

Eders Kungl. Maj:t torde liksom i fråga om övriga stater böra fastställa även denna stat enligt det framlagda förslaget med iakttagande av de av riksdagens lönerogleringsbeslut föranledda ändringar i staten.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Marinens reservpersonal, förslagsanslag*»; dels — med bemyndigande för Eders Kungl. Maj:t att fastställa stat för marinens reservpersonal att tillämpas från och med år 1922 i enlighet med det vid statsrådsprotokollet fogade statsförslag, dock med iakttagande av de ändringar, som kunna föranledas av riksdagens beslut i fråga om löneroglering för marinens personal — under detta anslag anvisat ett belopp av 119,017 kronor; dels ock i anledning av ovannämnda motion medgivit, att från vederbörande anslag må utbetalas beklädnadshjälp och extra beklädnadshjälp till de marinunderintendenter i flottans reserv, som innevarande år utnämnas som sådana, enligt samma grunder, som gälla för fänrikar konstituerade i flottans reserv efter föregående utbildning som reservofficersaspiranter.

88:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 279) anmält, har riksdagen i riksstaten för år 1922 under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppfört ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar med 100,000 kronor.

89:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 279) anmält, har riksdagen å extra stat för år 1922 under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, till *höjning av dagtraktamenten* anvisat ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

90:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90) att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas angående lönereglering för personal vid marinen, tillsvidare bland de ordinarie anslagen under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, för flyttningsersättning beräkna såsom förslagsanslag ett belopp av 45,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 350 föreslagit riksdagen att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Flyttningsersättning, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 45,000 kronor.

I riksstaten för innevarande år är anslaget till flyttningshjälp uppfört med 40,000 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna anslaget till flyttningsersättning skulle i sig upptaga ej blott anslaget till flyttningshjälp utan även de kostnader till den förflyttade personalens egna resor, som nu gäldas av anslaget till rese- och traktamentspenningar. Dessa senare kostnader beräknas av Eders Kungl. Maj:t till 5,000 kronor för år. I enlighet härmed skulle anslaget till flyttningsersättning upptagas med (40,000 + 5,000 =) 45,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Flyttningsersättning, förslagsanslag*», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 45,000 kronor.

91:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91) får riksdagen — under erinran att för närvarande finnes för beredande av resestipendier i riksstaten upptagna två ordinarie anslag med ett sammanlagt belopp av 34,000 kronor — anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, upptagit ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Resestipendier, reservationsanslag*», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 34,000 kronor.

92:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92) att till resestipendier för rektorer och lärare vid skeppsgosseskolorna å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 1,000 kronor.

Till resestipendier för rektorer och lärare vid skeppsgosseskolorna har riksdagen såväl för år 1920 som år 1921 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

Riksdagen har med hänsyn till den jämförelsevis fåtaliga lärarpersonal, som finnes anställd vid sagda skolor, ansett, att medel icke varje år behöva anvisas för ifrågavarande ändamål. På grund härav får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

93:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Penningbidrag och penningtillskott, förslagsanslag», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp af 623,090 kronor.

Ifrågavarande anslag har med utgångspunkt från det antal tjänstgöringsdagar som gällt för 1920 års klass vid marinen av Eders Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

flottan	kronor 407,090: —
kustartilleriet	» 216,000: —
	Summa kronor 623,090: —

På grund av riksdagens beslut i fråga om tjänstgöringstiden för 1921 års klass vid marinen har riksdagens vederbörande utskott uppgjort en approximativ beräkning av antalet tjänstgöringsdagar för marinen tilldelade värnpliktiga under år 1922. Härav synes framgå, att detta antal torde kunna beräknas till omkring 1,020,000.

För samtliga dessa dagar bör upptagas penningbidrag med 50 öre om dagen, varför alltså kostnaderna skulle uppgå till 510,000 kronor. Till bestridande av utgifterna för penningtillskott efter 25 öre om dagen för härtill berättigade värnpliktiga synes icke behöva beräknas högre belopp än 10,000 kronor.

Anslaget i dess helhet lärer alltså enligt riksdagens mening kunna upptagas med 520,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln avd. Sjöförsvaret uppfört ett nytt ordinarie anslag benämnt »Penningbidrag och penningtillskott, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 520,000 kronor.

94:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppföra ett nytt ordinarie anslag benämnt »Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, förslagsanslag», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 20,000 kronor.

Anslaget har av Eders Kungl. Maj:t beräknats sålunda:

ordinarie understöd	kronor 12,000: —
tillfällig förhöjning	» 8,000: —
	kronor 20,000: —

Med hänsyn till det reducerade antal tjänstgöringsdagar, vilket riksdagen räknat med för år 1922, synes visserligen en mindre nedsättning av det äskade anslaget kunna ifrågasättas, men, då anslaget synes vara beräknat efter en väsentligt lägre norm än motsvarande anslag för lantförsvarets vidkommande, har riksdagen icke ansett sig böra vidtaga någon reduktion av anslagsbeloppet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppfört ett nytt ordinarie anslag benämnt »*Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, förslagsanslag*», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 20,000 kronor.

95:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., förslagsanslag», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 75,263 kronor.

För ifrågavarande ändamål hava medel hittills beräknats under sjöbeväringens och kustartilleribeväringens avlöningsanslag med 75,352 kronor 50 öre.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att det nya anslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader skall i riksstaten upptagas med ett belopp av 75,263 kronor.

Mot den av Eders Kungl. Maj:t framlagda beräkningen av anslaget har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran än att anslaget, som icke är uppskattat efter viss enhetskostnad för man och dag, lämpligen synes kunna avjämnas till 75,000 kronor.

I samband med behandlingen av denna anslagsfråga har riksdagen velat erinra om vad som av riksdagen beslutats beträffande gottgörelse till värnpliktig för inställelse till och återfärd från inskrivningsförrätt-

ning eller tjänstgöring. Kostnaderna för nämnda gottgörelse åt marinen tilldelade värnpliktiga utgå nämligen från detta anslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 75,000 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

96:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., reservationsanslag», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 20,621 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har vid beräkningen av förevarande anslag uppdelat detsamma på tre särskilda titlar, nämligen:

Tit. I. Undervisningsmateriel.

Tit. II. De fasta undervisningsverken.

Tit. III. Kostnadsfria hemresor för skeppsgossar.

I fråga om de båda förstnämnda titlarna har av Eders Kungl. Maj:t icke gjorts framställning om anvisande av ytterligare medel för ändamål, som avses under dessa titlar, vilka således böra upptagas med enahanda belopp som för innevarande år, eller 3,079 kronor respektive 10,741 kronor 50 öre eller i avjämnat tal 10,742 kronor.

För det under tit. III avsedda ändamål har för innevarande år upptagits ett belopp av 3,600 kronor. Med hänsyn, bland annat, till de höjda biljettpreisen å järnväg har Eders Kungl. Maj:t ansett ifrågavarande anslagspost böra höjas till 6,800 kronor.

Anslagsbehovet i dess helhet har av Eders Kungl. Maj:t följaktligen angivits till $(3,079 + 10,742 + 6,800 =)$ 20,621 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 20,621 kronor.

97:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Understöd åt föreningar, reservationsanslag», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 21,550 kronor.

Ifrågavarande anslag är avsett för nedanstående ändamål, för vilka medel tidigare bestritts av åtskilliga andra anslag, nämligen:

bidrag till örlogsmannasällskapet	kronor	4,000: —
understöd till krigsvetenskapsakademien	»	300: —
» » marinlitteraturföreningen	»	1,200: —
» » sjöofficerssällskapet i Stockholm	»	200: —
» » svenska underofficerssällskapet	»	700: —
» » föreningen pensionerade officerare	»	800: —
» » skeppsgossehemmet i Marstrand	»	1,000: —
underhåll av sjökrigshistoriska samlingar	»	7,550: —
bidrag till utgivande av svensk kustartilleritidskrift	»	1,200: —

hyresbidrag till:

sjöunderofficerssällskapet i Karlskrona	»	1,600: —
flottans varvs verkmästareförening i Karlskrona	»	800: —
underofficerssällskapet i Stockholm	»	1,000: —
marinens varvsarbetare	»	1,200: —

tillhopa kronor 21,550: —

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Understöd åt föreningar, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisat ett belopp av 21,550 kronor.

98:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 98) att öka ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 250,000 kronor, med 93,525 kronor till 343,525 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har vid beräkningen av förevarande anslag uppdelat detsamma på tre särskilda titlar, nämligen:

Titel I. Skrivmaterialier och expenser m. m.

Titel II. Hyra, eldning, belysning och städning ävensom telefonabonnemang och skrivmaterialier vid sjöruddföringsexpeditionerna.

Titel III. Hyra av vissa expeditions- m. fl. lokaler.

De å tit. I och II beräknade posterna hava av Eders Kungl. Maj:t ansetts böra upptagas med enahanda belopp som för innevarande år beviljats för motsvarande ändamål eller 261,300 kronor, respektive 15,000 kronor.

För närvarande äro utgifter, hörande under tit. III beräknade till följande belopp, nämligen:

till förhyrande av lokal för marinförvaltningen.....	kronor	43,000: —
» » » » » sjökrigshögskolan	»	14,000: —
» » » » » kustartilleriets chefsexpedition	»	3,000: —
» » » » » marinintendentskolan	»	2,000: —
» » » » » mässlokaler för skeppsgosseckåren i Marstrand	»	825: —
Summa kronor		62,825: —

Med hänsyn till höjda hyreskostnader för sjökrigshögskolan och marinintendentskolan har Eders Kungl. Maj:t ansett, att det under denna titel upptagna beloppet bör ökas med 4,400 kronor till 67,225 kronor.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle följaktligen sjöförsvarets expensanslag för år 1922 beräknas sålunda:

Titel I	kronor	261,300: —
Titel II	»	15,000: —
Titel III	»	67,225: —
eller tillhopa kronor		343,525: —

Riksdagen har ansett, att det äskade anslaget kan med hänsyn till inträffat prisfall nedsättas till 325,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 250,000 kronor, med 75,000 kronor till 325,000 kronor.

99:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 99) att öka ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 49,989 kronor, med 30,611 kronor till 80,600 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ökningen av ifrågavarande anslag är föranledd därav, att till detsamma från andra anslag överflyttats vissa utgiftsposter.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för jämnande av huvudtitelns slutsumma ökat ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 49,989 kronor, med 30,613 kronor till 80,602 kronor.

100:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till understödjande av *biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 8,200 kronor.

101:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101) att till fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet är avsett för arvoden åt fackutbildningskursens ledare och lärare.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

102:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102) att såsom statsbidrag för utgivande av ett sjökrigshistoriskt arbete å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 3,000 kronor.

Ifrågavarande arbete, som enligt vad departementschefen upplyst syntes vara värdefullt ur den sjökrigshistoriska forskningens synpunkt, kommer att utgivas av marinlitteraturföreningen under titel »Flottan och ryska kriget 1790».

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen såsom *statsbidrag för utgivande av ett sjökrigshistoriskt arbete* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 3,000 kronor.

D. Förplägnad, beklädnad m. m.

103:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 103) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Förplägnad, förslagsanslag», dels ock att under nämnda anslag anvisa ett belopp av 2,439,161 kronor.

Ifrågavarande anslag är upptaget med samma belopp, som hittills beräknats för förplägnad under flottans och kustartilleriets naturaunderhållsanslag samt anslaget till sjukvård för marinen. Till grund för beräkningen har lagts en portionskostnad av, vid tjänst i land 58 öre för fast anställt manskap och värnpliktiga samt 62 öre för underofficerare och vid tjänstgöring ombord å fartyg 88 öre för all personal.

Med hänsyn till det reducerade antal tjänstgöringsdagar, varmed riksdagen för år 1922 räknat, synes en nedsättning av det äskade anslagsbeloppet till 2,300,000 kronor kunna ske.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Förplägnad, förslagsanslag*», dels ock under nämnda anslag anvisat ett belopp av 2,300,000 kronor.

104:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 104) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Beklädnad, reservationsanslag», dels ock att under anslaget anvisa ett belopp av 1,076,040 kronor.

Beklädnadskostnaderna för marinens personal hava hittills beräknats å tre särskilda anslag med tillhoppa 1,076,040 kronor. Någon ändring i detta å ordinarie stat upptagna belopp har nu icke av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatts.

På grund av att riksdagen för år 1922 räknat med ett betydligt lägre antal tjänstgöringsdagar än som legat till grund för Eders Kungl. Maj:ts anslagsberäkning, torde en nedsättning av anslagsbeloppet kunna ifrågasättas. Några särskilda grunder för beräkningen av anslagsbehovet i dess helhet finnas emellertid icke i statsrådsprotokollet angivna, varför riksdagen, i anslutning till vad under punkt 77:o) anförts, velat framhålla önskvärdheten, att bestämda beräkningsgrunder för framtiden komma till användning.

Den besparing å anslaget, som skulle kunna göras på grund av minskat antal tjänstgöringsdagar, är emellertid jämförelsevis obetydlig. Riksdagen anser sig därför icke böra vidtaga någon ändring av Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Beklädnad, reservationsanslag», dels ock under anslaget anvisat ett belopp av 1,076,040 kronor.

105:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 105) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 807,000 kronor.

Ifrågavarande förstärkningsanslag har beräknats till 75 procent av det ordinarie anslagets belopp.

Riksdagen har på grund av de rådande osäkra prisförhållandena icke ansett skäl föreligga att redan nu anslag anvisas till beklädnadsanslagets liksom ett flertal andra underhålls- m. fl. anslags förstärkning. Det belopp, som för år 1922 kan bliva för sådant ändamål behöfligt, synes kunna beviljas av samma års riksdag. Medel för mötande av jämväl denna utgift torde dock böra beräknas i det belopp, som bör avsättas i 1922 års stat till »Dyrtidskostnader för försvaret».

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

106:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 106) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag,

benämnt »Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., reservationsanslag», dels ock att under anslaget anvisa ett belopp av 133,886 kronor.

Kostnaderna för kasern- och förplägnadsutredning, å ordinarie stat för år 1922, beräknade till 133,886 kronor, hava från ett flertal anslag nu sammanförts till förevarande nya anslag, som av Eders Kungl. Maj:t ansetts böra upptagas med nämnda belopp.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., reservationsanslag», dels ock under anslaget anvisat ett belopp av 133,886 kronor.

107:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 46,860 kronor.

I anslutning till vad riksdagen under punkt 105:o) anfört, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

108:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 108) dels att i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., förslagsanslag», dels att under detta anslag anvisa ett belopp av 625,085 kronor, dels ock att medgiva, att halva kostnaden för uppvärmning av det såsom boställe åt befälhavande amiralen i Karlskrona upplåtna s. k. kungshuset i nämnda stad må från och med den 1 september 1921 övertagas av statsverket.

De å ordinarie stat beräknade kostnaderna för bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. uppgå för innevarande år till 625,085 kronor. Samma belopp har av Eders Kungl. Maj:t ansetts böra upptagas under förevarande nya anslag.

Mot beräkningen av bränsleanslaget har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Vad beträffar det begärda medgivandet, att halva uppvärmningskostnaden för det s. k. kungshuset i Karlskrona övertages av statsverket, har riksdagen med hänsyn till de konsekvenser ett dylikt medgivande måste innebära ansett sig icke kunna bifalla denna framställning.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Bränsle, lyse, vatten,

renhållning och tvätt m. m., förslagsanslag», dels under detta anslag anvisat ett belopp av 625,085 kronor, dels ock avslagit Eders Kungl. Maj:ts framställning beträffande statsverkets övertagande av halva uppvärmningskostnaden för befälhavande amiralens i Karlskrona boställshus.

E. Övningar.

109:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 109) att öka ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 4,027,000 kronor, med 450,000 kronor till 4,477,000 kronor.

Den föreslagna ökningen å detta anslag är föranledd av Eders Kungl. Maj:ts beslut den 27 februari och den 14 maj 1920 angående höjning av sjötillägg samt diet- och mässpenningar m. m.

Under erinran om vad riksdagen i sin skrivelse nr 82 anfört rörande sänkning av de fastställda sjötilläggen samt diet- och mässpenningarna, och då det tillägg till de före 1920 utgående sådana förmåner, som må kunna under år 1922 bliva erforderligt, lärer bära utgå från det förstärkningsanslag, som kan komma att beviljas, synes riksdagen den av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatta anslagsförhöjningen icke bära vidtagas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar med oförändrat belopp, 4,027,000 kronor.

110:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 110) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 805,000 kronor.

I anslutning till vad riksdagen under punkt 105:o) anfört, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

111:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 111) att öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 485,700 kronor, med 9,500 kronor till 495,200 kronor.

För de ändamål, detta anslag efter den nu föreslagna omläggningen av sjöförsvarets anslag avser att tillgodose, är för innevarande år anvisat ett belopp av 488,700 kronor.

Därutöver har av Eders Kungl. Maj:t föreslagits att anslaget skulle ökas med 6,500 kronor för möjliggörande av övningar med viss nytillkommen artillerimateriel.

Anslaget i dess helhet har alltså av Eders Kungl. Maj:t föreslagits att för år 1922 utgå med 495,500 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den uppgjorda anslagsberäkningen, får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 485,700 kronor, med 9,500 kronor till 495,200 kronor.

112:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 112) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor.

F. Sjukvård.

113:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 113) att minska ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 175,960 kronor, med 56,290 kronor till 119,670 kronor.

För bestridande av sjukvårdskostnader vid marinen hava hittills under tre särskilda anslag anvisats tillhoppa 119,670 kronor. Från det nuvarande anslaget till sjukvård för marinen skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag till andra ordinarie anslag överflyttas ett belopp av 56,290 kronor.

Med hänsyn till det reducerade antal tjänstgöringsdagar för marinen tilldelade värnpliktiga, varmed riksdagen ansett sig böra räkna, skulle visserligen en mindre nedsättning i anslagsbeloppet kunna ifrågasättas. Dock har riksdagen i betraktande av de högst betydande överskridanden, som under en följd av år ägt rum, icke ansett sig nu kunna vidtaga någon sådan nedsättning. Anslaget torde därför böra upptagas med av Eders Kungl. Maj:t angivet belopp, 119,670 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 175,960 kronor, med 56,290 kronor till 119,670 kronor.

114:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 114) har riksdagen för *anskaffning av andningsapparater* beviljat ett anslag av 19,865 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 10,000 kronor.

G. Flytande materiel och byggnader.

115:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 115) att minska ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,945,050 kronor, med 58,750 kronor till 2,886,300 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 350, med ändring av ovanberörda framställning, föreslagit riksdagen, att minska ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,945,050 kronor, med 18,750 kronor till 2,926,300 kronor.

Ordinarie anslaget till flottans nybyggnad och underhåll är i riksstaten för innevarande år upptaget med 2,945,000 kronor.

Från förevarande anslag har en post av 58,750 kronor ansetts böra utbrytas i samband med omläggningen av sjöförsvarets anslag. I enlighet härmed har Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen upptagit anslaget med 2,886,300 kronor.

Under detta anslag äro medel beräknade för, bland annat, dagavlönning och arvoden m. m. till personal vid varven. Dessa avlöningsmedel uppgå, enligt av Eders Kungl. Maj:t fastställd stat, för år 1921 till 106,858 kronor 35 öre.

På grund av i samband med löneregleringen för marinens personal stående förhållanden har departementschefen ansett, att staten för varvspersonal bör ökas med 40,000 kronor.

I enlighet med nu angivna förhållanden har Eders Kungl. Maj:t upptagit anslaget till flottans nybyggnad och underhåll med $(2,886,300 + 40,000 =) 2,926,300$ kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att på grund av den utav riksdagen beslutade löneregleringen för marinens personal en nedsättning av anslagsbeloppet till 2,920,000 kronor synes kunna ske.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,945,050 kronor, med 25,050 kronor till 2,920,000 kronor.

116:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 116) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 600,000 kronor.

Av statsrådsprotokollet framgår, att varvschefen i Karlskrona ansett stora olägenheter för varvsdriftens rationella ordnande uppstå där-

igenom, att de medel, som för visst år avses för underhållsarbeten, icke anvisas före årets början. I avvaktan på beslut om förstärkningsanslag, måste nämligen vissa arbeten uppskjutas till årets senare hälft, vilket åter vållat anhopning av arbetena under denna tid.

Med hänsyn till vad sålunda anförts, har riksdagen ansett sig i detta fall böra medgiva, att det äskade förstärkningsanslaget nu beviljas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 600,000 kronor.

117:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts framställning om anslag till krigsfartygsmateriel har riksdagen i särskild skrivelse (nr 296) meddelat sitt i frågan fattade beslut.

118:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 118) att av det utav 1916 års riksdag till utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona beviljade anslaget å 1,350,000 kronor å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 100,000 kronor.

Ifrågavarande anvisning avses för anskaffande av moderna arbetsmaskiner och transportanordningar vid flottans varv i Karlskrona.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen av det utav 1916 års riksdag till *utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona* beviljade anslaget å 1,350,000 kronor å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 100,000 kronor.

119:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 119) att till anordningar för elektrisk belysning m. m. å vid flottans skeppsbro i Karlskrona förlagda fartyg å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 92,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär i huvudsak, att det vid arbeten å ej rustade fartyg hittills använda belysningssättet medelst karbid- och paraffinlampor, stearinljus m. m. skulle ersättas med elektrisk belysning. För möjliggörande härav erfordras anordnande av elektriska transformatorer för transformering av den från Karlskrona stad enligt kontrakt erhållna högspända strömmen samt kontakthanordningar för kablar till de olika fartygen. Kostnaderna härför hava beräknats till 92,000 kronor.

Riksdagen, som funnit att ifrågavarande anordningar, då så ske kan, böra komma till utförande, har dock med hänsyn till det rådande stats-

finansiella läget icke ansett sig för närvarande kunna medgiva anvisandet av härför erforderliga medel.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke av riksdagen bifallits.

120:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 120) att för anordnande av elektrisk ytterbelysning å Skeppsholmen å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har föranletts därav, att Stockholms stads gatunämnd förklarar sig, med hänsyn till av Eders Kungl. Maj:t stadgad inskränkning i tiden för öppethållandet av Skepps- och Kastellholmarna för allmänheten, förhindrad låta föranstalta om allmän belysning å nämnda holmar. Genom införandet av elektrisk belysning skulle årskostnaderna för ifrågavarande belysning, som numera övertagits av flottan, nedgå från omkring 14,000 kronor till omkring 5,500 kronor.

Riksdagen, som visserligen funnit, att elektrisk ytterbelysning bör komma till utförande å Skeppsholmen, har dock med hänsyn till det rådande statsfinansiella läget icke ansett sig för närvarande kunna medgiva anvisandet av medel för härav föranledda anordningar.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke av riksdagen bifallits.

121:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 121) att för uppförande av stridsspetskällare vid flottans station i Karlskrona å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 9,000 kronor.

Den föreslagna stridsspetskällaren avses för beredande av ändamålsenlig och fuktfri förvaringsplats för stridsspetsar till torpeder.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingar, får anmäla, att riksdagen för uppförande av *stridsspetskällare vid flottans station i Karlskrona* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 9,000 kronor.

122:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122) dels att i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., reservationsanslag», dels ock att under anslaget anvisa ett belopp av 319,850 kronor.

För de med ifrågavarande anslag avsedda ändamål är å ordinarie stat för innevarande år beräknat ett belopp av 317,050 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har därutöver äskat medel för underhåll av följande anordningar, för vilka medel hittills icke beräknats, nämligen:

Vaxholm: vatten- och avloppsledningar	kronor	250:—
artilleriförrådslokaler	»	500:—
Karlskrona: luftförsvar.....	»	80:—
förbättring av hygieniska förhållanden	»	250:—
Älvsborg: vatten- och avloppsledningar för underoffi- cerares bostäder	»	315:—
förbättring av hygieniska förhållanden	»	293:—
i avrundat tal sammanlagt kronor		1,700:—

Därjämte har av Eders Kungl. Maj:t äskats ett belopp av 1,100 kronor för bestridande av underhållskostnader för den på grund av 1920 års riksdags beslut inköpta lägenheten Lugnet.

För år 1922 har Kungl. Maj:t sålunda under ifrågavarande anslag äskat ett belopp av $(317,050 + 1,700 + 1,100 =)$ 319,850 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels i riksstaten uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., reservationsanslag*», dels ock under anslaget anvisat ett belopp av 319,850 kronor.

123:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 123) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 65,000 kronor.

I anslutning till vad riksdagen under punkt 105:o) anfört, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

124:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 124) dels att i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Kustartilleriets materiel m. m., reservationsanslag*», dels ock att under anslaget anvisa ett belopp av 373,240 kronor.

Till ifrågavarande anslag skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag överflyttas från nuvarande anslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel dels det för underhåll av kustfästningarnas inventarier beräknade beloppet, 241,850 kronor, dels ock kostnaderna, 127,187 kronor 50 öre, för handvapenförrådet, för sjöförbindelser och för yttre renhållning eller tillhoppa 369,037 kronor 50 öre.

Utöver sistberörda belopp borde å här ifrågavarande anslag upptagas 3,200 kronor för underhåll av viss nytillkommen materiel samt 1,000 kronor för renhållning å den jämlikt 1920 års riksdags beslut inköpta lägenheten Lugnet.

Det av Eders Kungl. Maj:t till uppförande i riksstaten föreslagna anslaget till kustartilleriets materiel m. m. har av Eders Kungl. Maj:t beräknats till $(369,037:50 + 3,200 + 1,000 =)$ 373,237 kronor 50 öre eller i avrundat tal 373,240 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels i riksstaten uppfört ett nytt ordinarie anslag, benämnt »*Kustartilleriets materiel m. m., reservationsanslag*», dels ock under anslaget anvisat ett belopp av 373,240 kronor.

125:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 125) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m. å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor.

I anslutning till vad riksdagen under punkt 105:o) anført, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

126:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 126) att till uppförande av bostadshus i Vaxholms fästning för underofficerare av första graden å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Förslag om uppförande av underofficersbyggnad i Vaxholms fästning har av Eders Kungl. Maj:t framlagts för såväl 1918 som 1920 års riksdagar, men icke blivit av riksdagen godkända. Beträffande det till sistberörda års riksdag framlagda förslaget, enligt vilket för beredande av bostäder åt underofficerare i fästningen skulle uppföras två byggnader, innehållande respektive 3 och 2 lägenheter, anmärkte riksdagen, att det syntes lämpligast för kostnadernas nedbringande, att bostäderna inrymdes i en byggnad.

Eders Kungl. Maj:t har nu framlagt förslag om beredande av bostäder åt fem underofficerare av första graden genom uppförande av en byggnad av sten för en beräknad kostnad av 200,000 kronor, varav 100,000 kronor äskats å extra stat för år 1922 och 100,000 kronor å tilläggsstat för innevarande år.

Då det kommit till riksdagens kännedom, att inom försvarsrevisionen fråga uppstått om disponerande för bostadsändamål av det till Vaxholm förlagda ingenjörkompaniets kasern, därest densamma icke längre skulle erfordras för sitt nuvarande ändamål, synes riksdagen något beslut icke nu böra fattas om uppförande av ytterligare bostadshus i Vaxholms fästning.

På grund härav får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

127:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 127) att för iståndsättande av inlösta byggnader å Nya varvet å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 40,600 kronor.

På framställning av marinförvaltningen har Eders Kungl. Maj:t den 24 oktober 1919 medgivit, att för inlösen av byggnaderna å kronotomterna litt. j och l å Nya varvet (numera benämnda nr 58—60) finge användas ett belopp av högst 14,500 kronor att utgå av arrendemedel.

Uti de inlösta byggnaderna, som äro avsedda för inkvartering av marinens till Nya varvet förlagda personal, skulle, enligt vad departementschefen upplyst, bostäder kunna beredas för sex gifta underofficerare.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot anvisande av medel för ifrågavarande byggnaders iståndsättande för angivet ändamål, men har dock ansett, att med hänsyn till inträffat prisfall en nedsättning av det äskade beloppet till 32,000 kronor bör kunna ske.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *iståndsättande av inlösta byggnader å Nya varvet* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 32,000 kronor.

128:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 128) att till vägförbättringar m. m. å Nya varvet bevilja ett anslag av 80,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 20,000 kronor.

Riksdagen har ansett, att de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna vägförbättringarna böra komma till utförande och i sin helhet påbörjas redan under innevarande år med anlitande av medel anvisade för arbetslöshetens bekämpande.

Något anslag för ändamålet under fjärde huvudtiteln skulle på grund härav icke erfordras.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

129:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129) har riksdagen av det utav 1920 års riksdag till *förbättring av de hygieniska förhållandena inom vissa kustfästningar* beviljade anslaget å 108,600 kronor å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat återstående ännu icke anvisade beloppet, 54,300 kronor.

130:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 130) att för inlösen av ett telegrafverket tillhörigt bostadshus vid Tingstäde radiostation å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 39,810 kronor.

Efter framställning av Eders Kungl. Maj:t beviljade 1916 års riksdag under utgifter för kapitalökning till uppförande av ett bostadshus vid Tingstäde radiostation för telegrafverkets räkning ett anslag av 40,000 kronor. Härvid förutsattes, att radiostationen i sin helhet skulle av telegrafverket övertagas från marinförvaltningen och öppnas för allmän korrespondens.

Då telegrafstyrelsen och marinens myndigheter numera enats om, att bemanningen och driften vid radiostationen i Tingstäde skall ombesörjas av marinen, har Eders Kungl. Maj:t ansett, att ifrågakvarande bostadshus bör övertagas av marinen och anläggningskostnaden, uppgående till i jämnt krontal 39,810 kronor, tillgodoföras telegrafverket.

Riksdagen, som ansett att något anslag för nu ifrågakvarande ändamål icke erfordras, får anmäla, att riksdagen med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag om inlösen av telegrafverket tillhörigt bostadshus vid Tingstäde radiostation medgivit, att ifrågakvarande hus övertages av försvaret samt att anläggningskostnaden avskrivs från telegrafverkets kapitalkonto.

H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.

131:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 131) dels att i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till skjutförsök och inskjutning av kanoner under titel »Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, reservationsanslag», dels ock att öka detta anslag, nu 40,000 kronor, med 20,000 kronor till 60,000 kronor.

Det nuvarande ordinarie anslaget till skjutförsök samt inskjutning av kanoner har nu föreslagits skola disponeras även för materielförsök samt för detta ändamål höjas med 10,000 kronor.

Till förstärkning av anslaget har för år 1920 anvisats ett anslag å tilläggsstat för samma år med ett belopp av 10,000 kronor. Eders Kungl. Maj:t har emellertid nu föreslagit att detta belopp uppföres under det ordinarie anslaget. Ökningen av anslaget i dess helhet skulle följaktligen bli 20,000 kronor.

Riksdagen har icke ansett sig kunna medgiva, att detta anslag höjes utöver det belopp, 50,000 kronor, som för år 1920 ställts till förfogande för det med anslaget avsedda ändamålet. I den mån materielförsök kunna äga rum inom ramen för nämnda anslagsbelopp, har riks-

dagen icke velat motsätta sig att så sker, samt att anslagets benämning följaktligen ändras på av Eders Kungl. Maj:t angivet sätt.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels i riksstaten upptagit ordinarie reservationsanslaget till skjutförsök och inskjutning av kanoner under titel »*Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, reservationsanslag*», dels ock ökat detta anslag, nu 40,000 kronor, med 10,000 kronor till 50,000 kronor.

132:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts framställning om anslag till eldledningsinstrument har riksdagen i särskild skrivelse (nr 297) meddelat sitt i frågan fattade beslut.

133:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 133) att för jagares förseende med luftkanoner bevilja ett anslag av 75,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 37,500 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för jagares förseende med luftkanoner beviljat ett anslag av 75,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 37,500 kronor.

134:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 134) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, till förbättrad projektutredning för luftkanoner beviljat ett anslag av 66,500 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 33,250 kronor.

135:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, för ersättande av förbrukade brisansrör å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

136:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136) har riksdagen för anskaffning av maskiner m. m. för artilleriverkstaden i Karlskrona å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

137:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 137) att till fortsatt anskaffning av artilleriammunition för kustfästningarna bevilja ett anslag av 250,000 kronor och därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 125,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag avser en fortsättning av den anskaffning av artilleriammunition för kustfästningarna, vartill 1918 års lagtima riksdag beviljat ett anslag av 250,000 kronor.

På grund av numera inträffat prisfall, synes ett anslag av 200,000 kronor komma att bliva tillfyllest för ändamålet. På 1922 års stat torde härav böra anvisas 100,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till fortsatt anskaffning av *artilleriammunition för kustfästningarna* beviljat ett anslag av 200,000 kronor och därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 100,000 kronor.

138:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 138) har riksdagen för anskaffning av *lyspistoler för kustfästningarna* beviljat ett anslag av 17,500 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 8,750 kronor.

139:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, till *revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m.* beviljat ett anslag av 50,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 25,000 kronor.

140:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 140) att till fortsatta försök med långspetsade projektiler å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Riksdagen, som ansett att en nedsättning av det äskade anslaget till 15,000 kronor kan ske, får anmäla, att riksdagen till fortsatta *försök med långspetsade projektiler* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

141:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 141) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, till *försök med lysprojektiler* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

142:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 142) att för anskaffning av minmateriel för flottan bevilja ett anslag av 200,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 100,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är avsett för anskaffning av minmateriel för flottan i den begränsade omfattning, som erfordras för bibehållande av vunnen yrkesskicklighet hos den nu vid minverkstaden anställda, till 25 man uppgående arbetsstyrkan.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser sig riksdagen icke kunna medgiva beviljande av högre belopp för minanskaffning än 150,000 kronor. Härav torde hälften eller 75,000 kronor böra anvisas å 1922 års stat.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för anskaffning av *minmateriel för flottan* beviljat ett anslag av 150,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 75,000 kronor.

143:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 143) att för anskaffning av sjunkminor för flottan bevilja ett anslag av 96,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 48,000 kronor.

Anskaffningen är avsedd för att möjliggöra övningar med detta slag av minmateriel.

På grund av statsfinansiella skäl anser sig riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, icke kunna bevilja detta anslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

144:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144) har riksdagen medgivit, att det av 1918 års lagtima riksdag beviljade anslaget till anskaffning av minmateriel för kustfästningarna må, till den del detsamma av riksdagen anvisats, användas för ersättande av viss försliten minmateriel för samma fästningar.

145:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 145), har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, för anskaffning av *minsvep för kustfästningarna* beviljat ett anslag av 42,000 kronor och därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 14,000 kronor.

146:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146) får riksdagen, under erinran om att för försök med minmateriel m. m. för innevarande år anvisats 25,000 kronor, anmäla, att riksdagen till *försök med minmateriel m. m.* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

147:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 147) att för anskaffning av torpeder å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget är avsett för fortsättande av arbetena med de enligt beslut av 1920 års och innevarande års riksdagar redan beställda torpeder. Frågan om nybeställning av torpeder under år 1922 har ansetts böra ankomma på samma års riksdags prövning.

Anslagsbeloppet är beräknat med hänsyn till behovet av arbetsmateriel åt den vid torpedverkstaden i Karlskrona anställda reducerade arbetsstyrkan.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser sig riksdagen för närvarande icke kunna anvisa högre belopp för detta ändamål än 450,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *anskaffning av torpeder* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 450,000 kronor.

148:o) I särskild skrivelse (nr 295) har riksdagen anmält, att Eders Kungl. Maj:ts framställning om anslag för framställning av en ny torpedtyp icke av riksdagen bifallits.

149:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 149) att för modernisering av flottans radiostationer bevilja ett anslag av 170,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 85,000 kronor.

Med ifrågavarande anslag avses att tillgodose de mest oundgängliga kraven i fråga om radiostationernas modernisering, som, enligt vad departementschefen anført, påkallas såväl ur krigsberedskapssynpunkt som i handelssjöfartens intresse.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *modernisering av flottans radiostationer* beviljat ett anslag av 170,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 85,000 kronor.

150:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 150) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, för *anskaffning av radiotelegrafiapparater för särskilt ändamål* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

151:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 151) att till försök med torped-, gnist- och flygmateriel å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

För vart och ett av åren 1920 och 1921 har för ifrågavarande försök anvisats ett anslag å 50,000 kronor. Tidigare hava för ändamålet mindre belopp ställts till förfogande.

Beviljande av medel för försök av denna art synes riksdagen icke behöva årligen ifrågakomma. Då därjämte vid utgången av år 1920 avsevärda reservationer förefunnos å de tidigare beviljade medlen, torde någon medelsanvisning å 1922 års stat icke böra äga rum.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

152:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, för anskaffning av *apparater för dimbildning* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

153:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 153) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, för *anskaffning av chifferapparater m. m.* beviljat ett anslag av 45,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 22,500 kronor.

I. Diverse.

154:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 154) att minska ordinarie förslagsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., nu 40,000 kronor, med 24,000 kronor till 16,000 kronor.

Minskningen å förevarande anslag har föranletts därav, att under anslaget upptagna tryckningskostnader — för innevarande år 24,000 kronor — överflyttats till anslaget till tryckningskostnader.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., nu 40,000 kronor, med 24,000 kronor till 16,000 kronor.

155:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 155) att minska ordinarie anslaget till diverse behov, nu 22,254 kronor, med 12,254 kronor till 10,000 kronor.

De särskilda sakkunniga, som verkställt utredning rörande omläggningen av sjöförsvarets anslag, hava framhållit, att det icke syntes behöfligt att bibehålla detta anslag, då de ändamål, varför anslaget avsetts, i allmänhet tillgodosåges av andra anslag.

Riksdagen, som delar denna de sakkunnigas uppfattning, har ansett att anslaget kan ur riksstaten uteslutas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen ur riksstaten uteslutit ordinarie anslaget till diverse behov.

156:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 156) att minska ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 105,000 kronor, med 20,000 kronor till 85,000 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna sänkningen av ifrågavarande anslag är betingad därav, att till andra anslag överflyttats vissa kostnader av stadigvarande natur.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 105,000 kronor, med 20,000 kronor till 85,000 kronor.

157:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157) har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 2,790 kronor, med 435 kronor till 2,355 kronor.

158:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 158) att för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 125,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen på extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t nu gjorda äskandet av medel för samma ändamål har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för beredande av *semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 125,000 kronor.

K. Sjökarteverket.

159:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 324) anmält, har riksdagen å ordinarie stat under riksstatens fjärde huvudtitel, avd. Sjöförsvaret, med uteslutande av det nuvarande bestämda anslaget för sjökarteverket och det för samma verk uppförda förslagsanslaget, uppfört följande nya anslag, nämligen dels till *avlöning till sjökarteverkets civila personal* ett bestämt anslag å 102,700 kronor, dels ock till *ålders-tillägg åt sjökarteverkets civila personal* ett förslagsanslag å 7,000 kronor.

160:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 161) dels att ur riksstaten utesluta anslaget till sjökarteverket, reservationsanslag, dels ock att i riksstaten upptaga ett nytt ordinarie anslag, »Omkostnader för sjömättningsväsendet, reservationsanslag», samt under detta anslag för år 1922 anvisa ett belopp av 70,000 kronor.

Det nuvarande reservationsanslaget till sjökarteverket, vilket är avsett att ersättas med det nu till upptagande i riksstaten föreslagna anslaget till omkostnader för sjömättningsväsendet, är uppfört med ett belopp av 49,000 kronor. Då Eders Kungl. Maj:t ansett, att ett för närvarande till bestridande av ifrågavarande utgifter utgående bidrag från handels- och sjöfartsfonden, 21,000 kronor, icke vidare borde tillgodoföras anslaget, har föreslagits motsvarande höjning av anslaget, vilket alltså av Eders Kungl. Maj:t upptagits med 70,000 kronor. Det extra

anslaget till utförande av sjömätningar, i innevarande års riksstat uppfört med 233,200 kronor, vilket anslag utgör ett tilläggsanslag till nämnda ordinarie anslag, har för år 1922 av Eders Kungl. Maj:t föreslagits att utgå med 295,000 kronor.

I fråga om det nya ordinarie anslaget till omkostnader för sjömätningssväsendet synes enligt riksdagens mening det hittills utgående bidraget från handels- och sjöfartsfonden allt fortfarande böra beräknas såsom en inkomstpost under anslaget, som med anledning härav bör kunna upptagas i riksstaten med samma belopp, som hittills beräknats å reservationsanslaget till sjökarteverket eller 49,000 kronor.

Beträffande det extra anslaget för utförande av sjömätningar har riksdagen i fråga om detsamma icke ansett sig för år 1922 kunna bevilja högre belopp, än som i innevarande års riksstat för ändamålet anvisats eller 233,200 kronor.

Rörande förevarande ordinarie anslag får riksdagen anmäla, att riksdagen dels ur riksstaten uteslutit anslaget till sjökarteverket, reservationsanslag, dels ock i riksstaten upptagit ett nytt ordinarie anslag, »*Omkostnader för sjömätningssväsendet, reservationsanslag*», samt under detta anslag för år 1922 anvisat ett belopp av 49,000 kronor.

161:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 162) att till utförande av sjömätningar å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 295,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 160:o) anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *utförande av sjömätningar* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 233,200 kronor.

162:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 324) anmält, har riksdagen dels till *omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet* uppfört ett ordinarie reservationsanslag å 14,000 kronor, dels ock på extra stat för år 1922 till *förstärkning av reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet* anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

163:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 165) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 38,000 kronor.

164:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 166) att såsom bidrag till en internationell hydrografisk byrå å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 11,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 82 anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen såsom *bidrag till en internationell*

hydrografisk byrå å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 9,000 kronor.

165:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 167) att ur riksstaten utesluta följande ordinarie anslag, nämligen:

Marinstaben	kronor	7,400: —
Sjökrigshögskolan, reservationsanslag	»	27,625: —
Sjökrigsskolan, reservationsanslag	»	48,469: —
Skeppsgosseskolor	»	76,800: —
Marinintendentskolan, reservationsanslag	»	11,975: —
Avlöning för flottans kårer och stater, förslagsanslag	»	6,531,245: —
Rekapitulations- och avskedspremier vid flottan, förslagsanslag	»	143,000: —
Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, reservationsanslag	»	497,756: —
Naturaunderhåll åt personal vid flottan, förslagsanslag	»	2,098,436: —
Sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., förslagsanslag	»	851,984: —
Avlöning för kustartilleriets personal, förslagsanslag	»	1,666,786: —
Rekapitulations- och avskedspremier vid kustartilleriet, förslagsanslag	»	51,000: —
Beklädnad åt kustartilleriets manskap, reservationsanslag	»	122,655: —
Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, förslagsanslag	»	530,900: —
Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, reservationsanslag	»	738,550: —
Kustartilleribeväringens avlöning och beklädnad m. m., förslagsanslag	»	430,000: —
Ersättning åt officerare, ingenjörer och intender under anställning eller kommendering utrikes, reservationsanslag	»	30,000: —
Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, reservationsanslag	»	4,000: —
Flyttningshjälp, förslagsanslag	»	40,000: —
Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, förslagsanslag	»	425,000: —

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ur riksstaten uteslutit ovan omförmälda ordinarie anslag.

Övriga ordinarie anslag.

166:o) I fråga om de ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke blivit här ovan särskilt omförmälda, har någon förändring icke av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatts, varför riksdagen i riksstaten för år 1922 upptagit samtliga de ordinarie anslag, vilka icke här ovan särskilt omförmäls, med oförändrade belopp.

Dyrtidskostnader för försvaret.

167:o) Å sid. 5 och 6 samt 293 och 294 av statsrådsprotokollet har departementschefen framhållit, att medel under år 1922 syntes bliva erforderliga för förstärkning av följande ordinarie övnings- och underhållsanslag under avd. II, Landtförsvaret, nämligen:

anslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser,

- » » skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.,
- » » skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden,
- » » mathållning,
- » » munderingsutrustning,
- » » kasernutredning, intendenturfordon m. m.,
- » » bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden,
- » » furagering,
- » » truppförbandens övningar,
- » » fält- och fälttjänstövningar,
- » » sjuk- och veterinärvård m. m.,
- » » vapen och ammunition m. m. samt
- » » ingenjörmateriel.

Till förstärkning av dessa anslag för år 1922 har departementschefen beräknat, att en summa av 18,000,000 kronor skulle erfordras. Detta belopp har av Eders Kungl. Maj:t äskats under särskild huvud-

titel med rubrik »dyrtidskostnader för försvaret» såsom avsättning till bestridande av dyrtidskostnader vid armén.

Beträffande vissa övnings- och underhållsanslag under avd. III, Sjöförsvaret, har departementschefen likaledes i statsrådsprotokollet sid. 6 samt 532 framhållit, att till förstärkning av dylika anslag av såväl reservationsanslags som förslagsanslags natur för år 1922 erfordrades särskilda medel, beräknade till 4,000,000 kronor. Jämväl detta belopp har av Eders Kungl. Maj:t äskats under ovanberörda särskilda huvudtitel såsom avsättning till bestridande av dyrtidskostnader vid marinen.

Hela det belopp, som alltså borde under nämnda huvudtitel avsättas för bestridande av dyrtidskostnader för försvaret, uppginge till 22,000,000 kronor, vilket belopp skulle stå till förfogande vid uppgörandet av 1922 års tilläggsstat.

Utöver de anslag, som av Eders Kungl. Maj:t avsetts skola för år 1922 erhålla förstärkning med anlitande av det till avsättning föreslagna beloppet, 22,000,000 kronor, har riksdagen ansett, att avsättning bör ske för mötande av ökade kostnader under år 1922 jämväl för följande anslag under avd. III, Sjöförsvaret, för vilkas förstärkning Eders Kungl. Maj:t redan under huvudtiteln äskat nedan angivna belopp:

till beklädnad	kronor	807,000:—
» kasern- och förplägnadsutredning samt säng- servis m. m.	»	46,860:—
» flottans krigsberedskap och övningar	»	805,000:—
» befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. ...	»	65,000:—
» kustartilleriets materiel m. m.	»	75,000:—
	S:a kronor	1,798,860:—

Hela det förstärkningsbelopp, som skulle avses för huvudtitelns övnings- och underhållsanslag, borde alltså enligt Eders Kungl. Maj:ts beräkning, upptagas med i runt tal 23,800,000 kronor.

I överensstämmelse med vad som av departementschefen framhållits, böra enligt riksdagens mening medel redan nu avsättas för mötande av de ökade kostnader, som kunna beräknas uppkomma under år 1922 icke blott å anslag, för vilkas förstärkning medel hittills pläгат anvisas, utan även för sådana anslag, särskilt under avd. III, Sjöförsvaret, vilka på grund av att de varit av förslagsanslags natur icke förstärkts, oaktat utgifterna under anslagen i betänklig grad överstigit de å riksstaten upptagna anslagsbeloppen. På grund av numera inträffat prisfall och med hänsyn till det lägre antal tjänstgöringsdagar,

varmed riksdagen ansett sig kunna räkna för år 1922, synes dock även för tillgodoseende av sistnämnda behov ett belopp av 20,000,000 kronor bliva tillfyllest. I särskild skrivelse har riksdagen meddelat sitt beslut i fråga om »Avsättning för dyrtidskostnader vid försvaret».

Stockholm den 17 juni 1921.

Med undersätlig vördnad.

Verkliga utgifter.

IV. Fjärde huvudtiteln. Försvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1. Departementet.					
1	Departementschefen			24,000	
2	Övergångsavlöning för departementschefen, förslagsanslag, högst				2,000
3	Departementet, förslagsanslag			304,000	
	Säger för departementet			328,000	2,000
2. Lantförsvaret.					
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.					
1	Arméförvaltningen, förslagsanslag	550,136			
2	Förstärkning av arbetskrafterna i arméförvaltningen, förslagsanslag, högst		50,300		
3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., förslagsanslag	39,273,000			
4	Inkvarteringsordnande i Stockholm, reservationsanslag	21,450			
5	Extra lönetillägg, förslagsanslag		125		
6	Ökade arvoden åt lärarpersonalen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, förslagsanslag, högst		4,300		
7	Dagavlöningstillägg åt indelt manskap, förslagsanslag		115,000		
8	Mötesbidrag, förslagsanslag		35,000		
9	Rekryteringskostnader, reservationsanslag	584,000			
10	Arméns reservstater, förslagsanslag	512,300			
11	Arméns personal över stat, förslagsanslag	360,000			
12	Rese- och traktamentspenningar, förslagsanslag ..	450,000			
13	Höjning av dagtraktamenten, förslagsanslag		550,000		
14	Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagingsnämndernas ordförande, förslagsanslag ..	100,000			
15	Flyttningssättning, förslagsanslag	230,000			
16	Resestipendier, reservationsanslag	31,500		42,112,386	754,725

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.					
1	Penningbidrag och penningtillskott, <i>förslagsanslag</i>	4,019,824			
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	471,800			
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	525,300		5,016,924	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.					
1	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	563,343			
2	Merkostnader vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>		21,300		
3	Vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>		50,600		
4	Vissa kostnader för krigsskolans verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst		55,000		
5	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	32,200			
6	Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, <i>reservationsanslag</i>	24,000			
7	Frivilliga skytteväsendets befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		1,376,000		
8	Soldathemsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		10,000		
9	Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., <i>reservationsanslag</i>	306,814			
10	Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>	163,250			
11	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	120,500			
12	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i>		35,000	1,210,107	1,547,900
D. Förplägnad, intendenturmateriel, reparationer, övningar m. m.					
1	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	6,406,589			
2	Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	3,778,853			
3	Kasernutredning, intendenturfordon m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,683,622			

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4		220,000		
5		175,000		
6		100,000		
7	2,305,316			
8	934,350			
9	4,036,550			
10		40,000		
11		66,000		
12	1,822,463			
13		26,500		
14		100,000		
15	640,000			
16		232,700	21,607,743	960,200
E. Sjukvård m. m.				
1	601,720			
2		8,000		
3		77,000		
4		175,000		
5		70,400		
6		358,000		
7		200,000		
8		25,000		
9		30,000	601,720	943,400

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
F. Vapen och ammunition.					
1	Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	3,512,583			
2	Fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprute- materiel, <i>reservationsanslag</i>		700,000		
3	Fortsatt anskaffning av kulsprutemateriel, <i>reserva- tionsanslag</i>		300,000		
4	Säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk, <i>förslagsanslag</i> , högst		2,100,000	3,512,583	3,100,000
G. Byggnader och ingenjörmateriel.					
1	Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reserva- tionsanslag</i>	2,065,700			
2	Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>förslagsanslag</i> , högst		2,065,700		
3	Fullföljande av arbetena å kasernetablissemang för femton infanteriregementen, <i>reservationsanslag</i> ..		2,000,000		
4	Merkostnader för ett i samband med 1914 års härordning beslutat byggnadsföretag vid armén, <i>förslagsanslag</i> , högst, att utgå av tillfälliga låne- medel		7,000		
5	Underhåll av maskinella anordningar vid vätgas- verket i Boden, <i>reservationsanslag</i>		4,200		
6	Anordningar vid krigstelefonnätet i Boden, <i>reser- vationsanslag</i>		24,800		
7	Anordnande av s. k. Monoinstallationer inom ång- centralerna vid vissa kasernetablissemang, <i>reser- vationsanslag</i>		35,000		
8	Förstärkning av uppvärmningsanläggningarna i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>		90,000		
9	Vissa väganläggningar vid Malmslätt m. m., <i>reser- vationsanslag</i>		33,065		
10	Inköp eller expropriation av enskild mark vid Malmslätt, <i>förslagsanslag</i>		18,000		
11	Ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>	124,100			
12	Komplettering av viss ingenjörmateriel, <i>reserva- tionsanslag</i>		63,000		
13	Krigsbromaterielens förstärkning, <i>reservationsan- slag</i>		30,000		

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
14	Komplettering av viss materiel vid Fälttelegrafkåren, <i>reservationsanslag</i>		30,000		
15	Förlag av materialier för flygplantillverkning, <i>reservationsanslag</i>		30,000		
16	Underhåll av flygmaterielen, <i>reservationsanslag</i> ..		500,000	2,189,800	4,930,765
H. Diverse.					
1	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	400,000			
2	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	615,000			
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>	200,000			
4	Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>		100,000		
5	Övningar och försök med viss teknisk materiel, <i>reservationsanslag</i>		250,000	1,215,000	350,000
	Säger för lantförsvaret			77,466,263	12,586,990
3. Sjöförsvaret.					
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.					
1	Marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	222,670			
2	Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		65,000		
3	Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., <i>förslagsanslag</i>	15,903,000			
4	Extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna, <i>förslagsanslag</i> , högst		80,000		
5	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		500		
6	Personliga lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		3,000		
7	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	166,650			
8	Marinens reservstat, <i>förslagsanslag</i>	39,111			
9	Marinens reservpersonal, <i>förslagsanslag</i>	119,017			
10	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..	100,000			
11	Höjning av dagtraktamenten, <i>förslagsanslag</i>		30,000		
12	Flyttningsersättning, <i>förslagsanslag</i>	45,000			
13	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	34,000		16,629,448	178,500

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.					
1	Penningbidrag och penningtillskott, <i>förslagsanslag</i> .	520,000			
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	20,000			
3	Inskrivnings-, månstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	75,000		615,000	
C. Undervisning, understöd och expenser m. m.					
1	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., <i>reservationsanslag</i>	20,621			
2	Understöd åt föreningar, <i>reservationsanslag</i>	21,550			
3	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>	325,000			
4	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	80,602			
5	Biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>		8,200		
6	Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen, <i>förslagsanslag</i> , högst		2,500		
7	Bidrag för utgivande av ett sjökrigshistoriskt arbete, <i>reservationsanslag</i>		3,000	447,773	13,700
D. Förplägnad, beklädnad m. m.					
1	Förplägnad, <i>förslagsanslag</i>	2,300,000			
2	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	1,076,040			
3	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>reservationsanslag</i>	133,886			
4	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	625,085		4,135,011	
E. Övningar.					
1	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	4,027,000			
2	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	495,200			

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3 Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	20,000			
4 Lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i> , högst		75,000	4,542,200	75,000
F. Sjukvård.				
1 Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>	119,670			
2 Anskaffning av andningsapparater, <i>reservationsanslag</i>		10,000	119,670	10,000
G. Flytande materiel och byggnader.				
1 Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	2,920,000			
2 Förstärkning av reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, <i>förslagsanslag</i> , högst ..		600,000		
3 Utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		100,000		
4 Stridsspetskällare vid flottans station i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		9,000		
5 Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>reservationsanslag</i>	319,850			
6 Kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	373,240			
7 Istandsättande av inlösta byggnader å Nya varvet, <i>reservationsanslag</i>		32,000		
8 Förbättring av de hygieniska förhållandena inom vissa kustfästningar, <i>reservationsanslag</i>		54,300	3,613,090	795,300
H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.				
1 Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	50,000			
2 Jagares förseende med luftkanoner, <i>reservationsanslag</i>		37,500		
3 Förbättrad projektilutredning för luftkanoner, <i>reservationsanslag</i>		33,250		

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Ersättande av förbrukade brisansrör, <i>reservationsanslag</i>		30,000		
5	Maskiner m. m. för artilleriverkstaden i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		25,000		
6	Artilleriammunition för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		100,000		
7	Lypstoler för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		8,750		
8	Revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m., <i>reservationsanslag</i>		25,000		
9	Försök med långspetsade projektiler, <i>reservationsanslag</i>		15,000		
10	Försök med lysprojektiler, <i>reservationsanslag</i>		10,000		
11	Minmateriel för flottan, <i>reservationsanslag</i>		75,000		
12	Minsvep för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i> ..		14,000		
13	Försök med minmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>		50,000		
14	Anskaffning av torpeder, <i>reservationsanslag</i>		450,000		
15	Modernisering av flottans radiostationer, <i>reservationsanslag</i>		85,000		
16	Radiotelegrafiapparater för särskilt ändamål, <i>reservationsanslag</i>		25,000		
17	Apparater för dimbildning, <i>reservationsanslag</i>		30,000		
18	Chifferapparater m. m., <i>reservationsanslag</i>		22,500	50,000	1,036,000
I. Diverse.					
1	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., <i>förslagsanslag</i>	16,000			
2	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	85,000			
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>	65,000			
4	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	2,355			
5	Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>		125,000	168,355	125,000
J. Sjökarteverket.					
1	Avlöning till sjökarteverkets civila personal	102,700			
2	Ålderstillägg åt sjökarteverkets civila personal, <i>förslagsanslag</i>	7,000			
3	Omkostnader för sjömätningstväsendet, <i>reservationsanslag</i>	49,000			

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4 Utförande av sjömätningar, <i>reservationsanslag</i>		233,200		
5 Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	14,000			
6 Förstärkning av reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,000		
7 Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», <i>reservationsanslag</i>		38,000		
8 Internationell hydrografisk byrå, <i>förslagsanslag</i> ..		9,000	172,700	283,200
Säger för sjöförsvaret			30,493,247	2,516,700
Summa			108,287,510	15,105,690